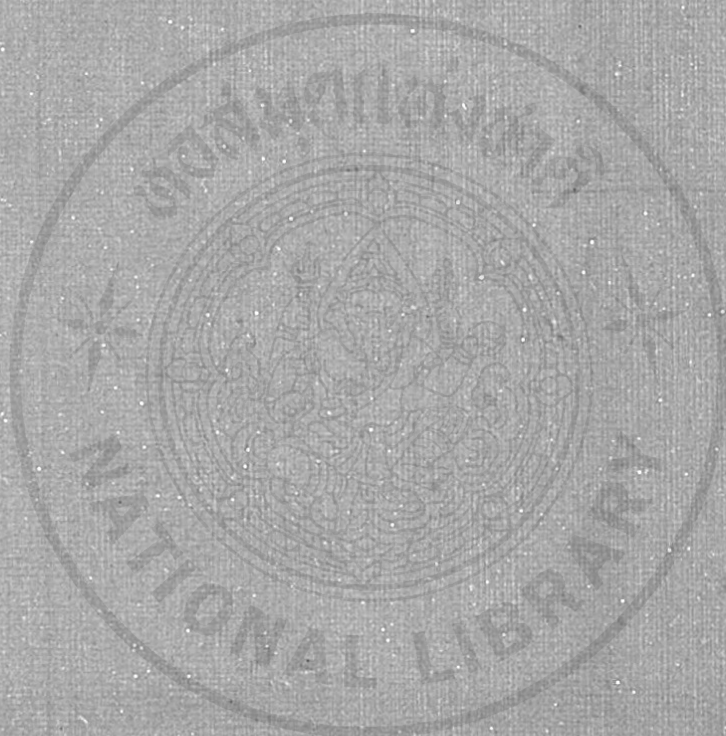
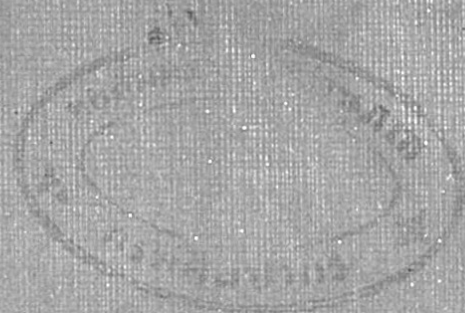

หย่าดังลยเลย
ยาอัสจรรยนั้นแหละ
ที่บำรุงให้อ้วนสมบูรณ์
มีความสุขปราศจากโรคภัย

ยาอัสจรรย

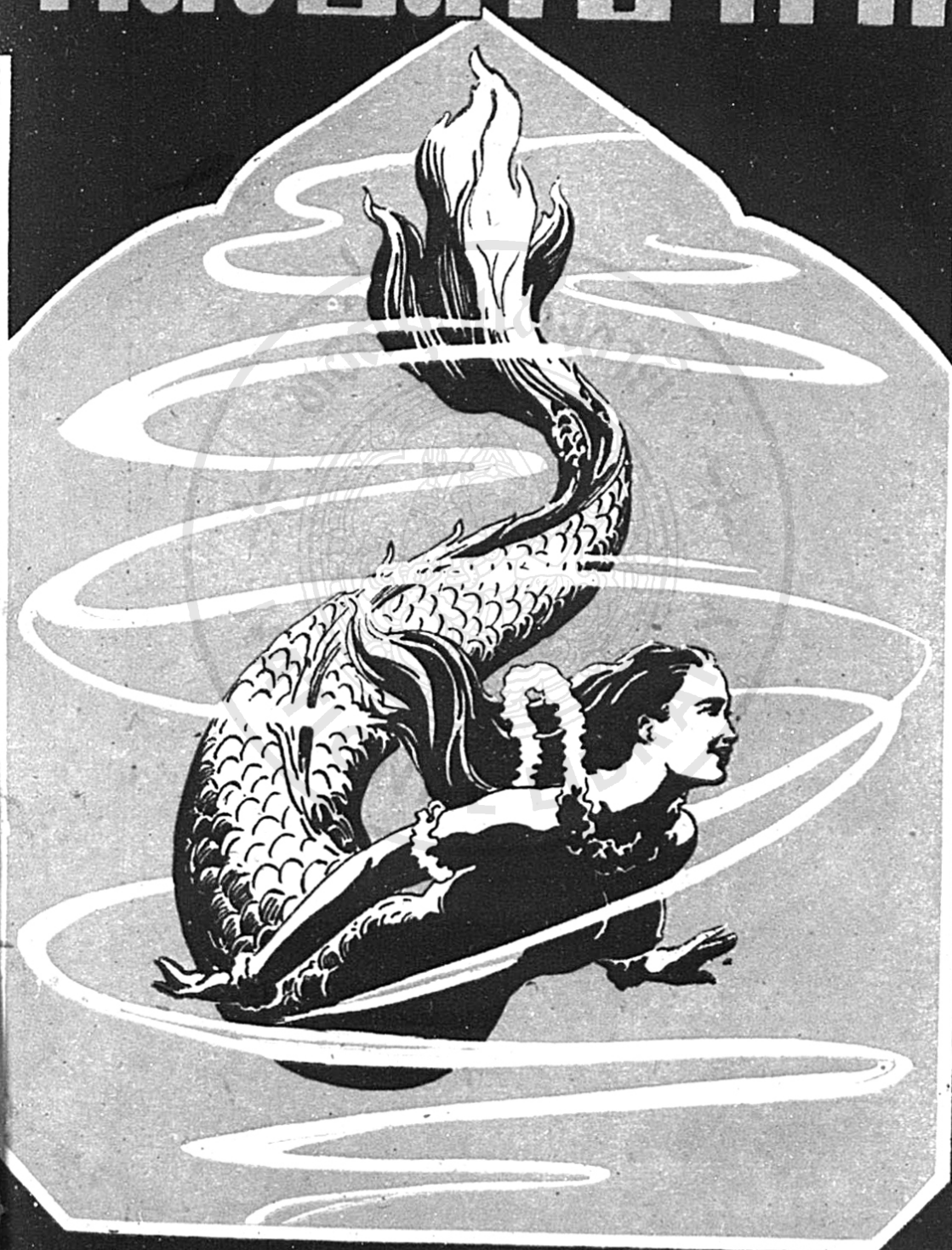
ฟอกโลหิต เพิ่มโลหิต ชำระล้างโรค
ร้ายจากร่างกาย ทำให้อ้วนพีแข็งแรงมี
กำลัง ทนทานต่อความล้ามากตรากตรำ
ไม่ป่วยไข้ได้ง่าย เพราะมีกำลังต้าน
ทานโรคได้ดี.

ยาอัสจรรยมีชื่อเสียงเลื่องลือว่าเป็น
ยาดี มีสรรพคุณแรงกล้า เพราะได้ช่วย
ให้คนผอมกลับอ้วน และคนไข้โรคกลั
หายจากโรค และแข็งแรงมีควา
สบาย เป็นจำนวนมากมาแล้ว.

โอสถสภา

ถนนเจริญกรุง พระนคร

พ.ต.อ. ป้ายหน้า

ละลอกซัดพลัดเข้าไปในปากฉลาม ลอดออกตามซีกเหงือกเสื้อกลน
 เห็นเงือกเกลือกกลิ้งมาตามชล คิดว่าคนมีหางเหมือนหย่างปลา

มาลัยหลวงพวงทอมเป็นจอมเจิม
แล้วเข้าห้องต้องกระจากับกะเทมา
เป็นการทวนจวนจวนทองถนไฟ
แล้วผัดหน้าทาจันทร์กะแระแยัง
ทั้งกรรทองรอกปักให้ ชิคชม
แล้วเดินพานพวงมาลัยไปข้างหน้า
จึงชนบนมณเฑียรทำเมี่ยงมอ

๑ พัดเบี่ยงนั่งทั้งพานพวงขยุปลา
แล้วว่าองค์นั้นนุชพระบุตร
กอกเข็มขาวพวงนั้นหม่อมฉันถว้าย
สารภักดิ์มาในพาน
กอกพิกฤคคุณจงกลเป็นคนร้อย
ให้สามพราหมณ์ถามมิไคร่รักกัน

๑ หน่อศักดิ์ตรรกคตอย่ว่าชอบจิต
ทบิบบขมาลัยมาไล่ถอง
จึงตรึกว่ากอกเข็มนี้เต็มรัก
นางฟังคำทำเมิ่นสเทินอาบ
เจ้าส่านนังชมคมขุนนาง
เจ้าวิเชียรชมพิกฤคคุณธาลย์
เจ้าโมราคมสารภีวัน
ท่างประคองของคู่ชื่นชูเชย
แล้วท่างสังสรสุภาว่าช่วยขอล
เมื่อนั้นเมศธากิจักทำหูกเจ้าเคื้อน

๑ สรสุภาว่าจะจะไปว่า
หน่อศักดิ์ตรรกคตให้พอเพลิน

ฉนั้นพลอยเต็มตามประสาเป็นข้าไท
ซึ่งเข้าชั้นน้อยสอยไม่ไหว
กริการวโรยเรียวระเบียดกลม
นุ่งยกแย่งพันทองขัดทองถน
กุสวสมเป็นบัลลังก์ ก็นั่งรอง
บอกเขาว่าเขาวมาลัยประทานของ
เจ้าพราหมณ์ร้องเชินว่ามาข้างนี้ ฯ
ไว้ทรงหน้าทอมอบพระนคบทสรี
ร้อยมาลัยมัลลามาประทาน
แต่กลิ่นธายคตยาพร้อมไม่หอมหวาน
ของเขาวมาลัยแม่อุบลคนสำคัญ
ประทานน้อยกอกขุนนางเขาฝากฉนั้น
แก่งว่าพันพอให้ ในทำนอง ฯ
จะได้ ชิคชมพลางท่างเจ้าของ
พอได้สองหัตถาเป็นชวาซ้าย
จะเคียงพิกฤคพอไว้ มิให้หาย
ทั้งสามนายชมแบ้มกระแอมโอ
อุบลฝากมาให้ ชิคพิศมัย
ถึงสายใจเจ้าจงกลเป็นคนเคย
ช่างหอมชื่นเช่นประภาณีจาเอื้อ
โฉนเคยทลยหน้าไม่มาเขื่อน
ถึงได้กอกไม้ ไว้ ถิ่นไม่เหมื่อน
ขอเชินเขื่อนมาย่างหย่าทมางเมิ่น ฯ
ให้ ได้มาแนบข้างไม่ห่างเหิน
คำเชิงเกินคงจะไค้เป็นโรมี

ช่วยทูลแก้แค้นเสนาเจ้า
จะขอคำทำนายร้ายหรือดี
สิริศุภกัณโณวาทลาคฤ
ข้ากบฏเจ้าครวญยากระอาภักดิ์

พินอนแล้วฝันว่าพาทน
รุ่งพรุ่งนี้เงงออกมาออกกัน
เทวทูตทำมาเตือนจนเพื่อนฝัน
กะหม่อมฉันนึกหมายจะวายวาง ฯ

๑ พระแค้นขมพรมพรายภิปรายครึก เห็นไม่พลักพรากน้องหย้าทมของทมาจะ
เจ้าร่วมจิตซึกใจหยาในนาง

คงเคียงข้างคู่กันจนวันตาย ฯ
แต่โศกเลือนลึ่มกนทุกข์จนสาย
ก่อนนาคกรายกลับพลึงเข้าวังใน
แล้วเข้าปกคลุมแต่งแกล้งใจ
ลอบไปให้ชู้ชายไม่วายวัน ฯ

๑ สิริศุภกัณโณวาทลาคฤ
ก็ลาพระโณมงามกับสามนาย
นางทูลความตามสั่งมาทั้งหมก
ครั้นรุ่งเช้าสวณน้อยวัยมาลัย

พลสวสศักวายุวโยคที่โศกสลับ
จะวางวันโยธาที่ราวี

๑ สมเด็จพระเจ้าทศวงศ์ทรงสวสศัก
ครั้นรุ่งแสงสวณน้อยวัยมาลัย
จึงออกนั้งยังท้องพระโรงหลวง
ท่นอกสักรักกับสามเจ้าพราหมณ์
ต่างยังคมยकिनทรสทุกลดวาย
สมเด็จพระเจ้าทศวงศ์ทรงพระยศ
ให้เอาเงินเสื่อผ้ามาประทาน
พวคนายมุลขุนนางไกร่างวัน
แล้วพระองค์ทรงตรึกกับข้าเฝ้า
จะวางวันฉันใดให้เจ้าพราหมณ์

พร้อมกระชวงเสนาบดีลว
มาทูลที่เฝ้าพร้อมน้อมประนค
ว่าสวณน้อยวัยมาลัยไปหมก
จึงเผยพราหมณ์ประภาสพลัน
เหล่าทหานชาฎก้าแหวงแขงขยัน
ทั้งย่าวันคาไค้ไปสงคราม
บุรีเราวายเคียนทเศยนทนาม
จะสมตามความชอบประดอญการ ฯ

๑ ฝ่ายอำมาตย์เสนาพริททามาตย์
ทูลฉลองท้องความความโบราณ
ให้เสนาพานวินทร ไปดินเมือง
ซึ่งเจ้าพราหมณ์รับแขกไท้แตกยับ
ควนระไท้ไปรักสาธนาเชก

เฝ้าพระบาทภาสกาตย์หน้าฉาน
พระอวการพูลบำเพ็ญเมื่อเสกทัพ
ไค้เจียกทองรองเรืองเครื่องประภค
ก็ตองกับมิในพระอัยการ
ครองประเทศธานีทรเณดินฉาน

ทั้งเครื่องขงมกตถียสังวณ ควบประธานให้เจ้าพราหมณ์ตามทำนอง

๑ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าฯ ใต้ฟ้าทูลถวายขอขมา
ซึ่งปรีกษาเหมือนเรือนถกตรึงทอง จะให้ครองจันทประเทศเป็นเขตกัน
มีเครื่องอาสนพราหมณ์ที่ทูลทวง ทูลกระชงเร่งรักไปจักสรรค
ถวายพระคัมภีร์ขงสังวณวรรณ ให้ครบถ้วนเครื่องขงอลงการ

๑ เจ้าพราหมณ์ฟังบังคมบรมนาถ เจริญลาภผลผ่อนให้อ่อนหวาน
ซึ่งพระองค์ขงสักกจักรพาล จะประทานบ้านเมืองและเครื่องขง
ขอคืนไว้ในท้องพระคลังหลวง ข้าทั้งปวงพ้องไม่ตองประสงค์
ซึ่งอาสามาประนมนวงค์ ทวงพระองค์ขงวิสุทธิเหมือนนิกาย
ด้วยทองเทียวเปลี่ยวอกเหมือนนกไว้ ไม่มีไม่รวรังเป็นผิงผา
อันโสมงามพราหมณ์น้อยน้อยงยา ขอฝากไว้ใต้ฝ่าบาทขง
แต่ข้าสามพราหมณ์ พระลิตาต เทียวประพาสทิมวาข่าระทอง
ควนมิควนซ้อไทท่ใจจง ขอพระองค์ออกพระโอษฐ์ช่วยไปรคปราน

๑ พระพังก้าทำเชื่อนเบื่อนพระพักตร รู้ว่ารักพระธิดาไม่ว่าชาน
แต่หนึ่งนักรักควาหุ่ช้านาน จะรักอ่านเอาใจฉันใดก็
ครั้นจะให้พระธิดาพาพักตร จะเสียดักคิกสัทราน่าขังสิ
แม้ไม่มีไท่ก็ไม่หุ่ในขง เสียดายผู้มีขงคังกำลัง
จะโถมเล้าเอาใจเข้าไว้ก่อน ค่อยคิกผ่อนเพทยายต่อพายทัง
จึงว่าเจ้าข้าขงไท่คินคลัง เพราะเขาวังมีไค่หุ่ขงคัง
เช่นไรมีที่ประสงค์จ้านงนิก เวลาคักหุ่ขงเจ้าท่ยาเล้าหมอง
จะเลียงไว้ ในขงทงพ้อง เป็นบุตรขงนิกาท่ยาอากร
ทั้งแวนแคว้นแดนสุทธาณจักร เจ้าจงรักสิ่งไรมีไค่สุ
เว้นแต่กวาดวงครวันอันจ้านงนิก เจงเพิ่มพูนผลทุกเวลา
พ่อนิกทวงคังจิตคิกปรารภ จะไค่ฝากชาคสพโอรสา
พระโอรสอ่อนผ่อนผันจ้านงนิก แล้วลิตาลับหลังเข้าวังใน

- ๑ ฝ่ายเสนาเข้าเฝ้ากับเจ้าพราหมณ์ ท่างไก่อตามพราหมณ์ชชาติ
 ทุเรศเข้าทยอกให้ยวนใจ พ้องใจสิ่งของที่คั่งการ ฯ
- ๑ พระแยมยมพรมพรายสหายจิต ชื่นสนิทแท่นวิเชียรรมนเทียรสถาน
 พราหมณ์ พลึงเคียงสำราญ พระไวยคปรานเป็รอนักทนานาเรา
 แต่เกือนสามห้ามเวกส่มงคลราช ระคองกลากแก้วเคลื่อนไปเกือนเก้า
 น้าหัวเราะเคาะหัดกะไรไม่ยันทา แดงทยอกเข้ายวนยิสสุวรรณ์ ฯ
- ๑ ทนอกระต๊วทรวานิจาเอ๋ย ท้าพิชชัยมเขารหัวเราะฉิน
 ถึงอกพิชชัยนั้เช่นกัน ท่างสวนสันคัสทนนาสุชาใจ ฯ
- ๑ ฝ่ายท้าวเจ้าบุรีรมจักร กบ้องคชศึกษาชชาติ
 กรันพลบค่ำเข้าปดมยามชัย สดิกในแท่นทองทั้งสององค์
 กรองถศัทรภักเฝ้าเจ้าพราหมณ์ ทูลความเกียจข้องทั้งประสงค์
 เสนท่วงทีสุวรรณ์นั้นจำนง ในโฉมขงพระเสเดสรา
 นั้นแน่เจ้าเราจะทำอะไรไค วิสัยไพรกบถศัทรชนักหนา
 ลายสมรผ่นผ่นค้วยยณณา ระพราภิกษานประการไค
 ๑ นางโฉมขงขงพิ้งริษังตรภัก ชูลทักถึมยบองสนองไข
 เพราะพระพามาถึงปรางที่ข้างใน แล้วเข้าให้เสกสเคาะเคาะระหิศา
 อันลูกสาวท้าวไทถ้าไครเห็น ไม่วายเว้นทวงสวาทปราดนา
 แต่พราหมณ์นั้นอยนารักถักหนา สมกับแก้วเสราวิลาวรรณ
 น้องพิศกพสาจินคาประกัย เครื่องสำหรับพงสัถศัทรถวันจักศรรค
 ทงกรียาพาทีถักถักวัน เหมอนหงสพณฐท้าวพระยามาแต่ไกล
 แต่สามพราหมณ์นั้นแลงามเป็นพราหมณ์แท้ กระนั้นแล้วพระองค์ท้าวสงสัย
 ๑ คุณของเขาเล่าก็ทูลกับภวนัย พระทริภไทรทรวงความคฤตามควน ฯ
 ๑ พระพิ้งนางหย่างจะให้ มีไคห้าม เสนรักพราหมณ์ลุ่มหลงขงพระสวน
 ๑ จึงว่าพณคนยังเรรวน สงสารนวนลุนนัยจะถอยยส
 ๑ แม้นเชอวงสพสเฝ้าเหมือนเจ้าว่า ระเสกสองครองพาราไต้ปราดก

จะค่อยลอบพลอยถามไถ่จามงก

แล้วซงยสไสยาในราตรี ฯ

๑ ครั้นรุ่งเช้าท้าวชอกพระโรงรัตน
ก็สุวรรณนั้นเล่าฟังคดี

แกล้งซงครึกไต่ถามความกรงส์
ถึงสยสสยท้าท้าววัน

จะไปรอกให้หรือมิให้ ไม่ไ้ ข้าว

ไปเฝ้าท้าวเทือกชวณแต่สวนสันค

สเก็กชนคั้นมาปรักสาถัน

ก็สุวรรณว่าคั้นเห็นไม่เปนการ

พวกในวังฟังข่าวก็เปล้าทมก

เห็นจะปกแต่ทากว่าปากทวน

จะลักแก้วเกสรายพาพา

ไปสำรานแรมข้าพนาถัย

พิ้งคแรงแต่งผูกสำเพาน้อย

พาล้องลอบไปถามแม่ น้ำไหล

เจ้าพราหมณ์ปลอยคอบน้องให้ค้องไ

ถึงจะไปไ้ไ้จามตามทำเนียม

ก้วยชนกชนนึ้นเป็นทัก

ทำทานทักโถมฉายจะฉายเห็นนิม

คิกเพลงขวณ้าว ไ้มประ โถมเลียม

ว่ากรมเกรียมครอมอุราจะลาจร

นางโถมยงคงระกามเจ้าพราหมณ์น้อย

หย่าเส้าสยซงประคิกคิกอัส

พระพิ้งความสำนาค้อยกลายร้อน

จึงเขียนกลอนแกล้งไว้อาถัยลาน

ครั้นเส็กสัพพณคิกคิกซง

พอประภามาถึงมนเทียรสถาน

ถวายพวงมาลัยที่ในพาน

แล้วก้มกรวนคอบพิ้งจะส่งความ ฯ

๑ สสุวรรณวันทกลอนใจไทย

แล้วว่าใจฉันนี้เจียกถึงเห็นหนาม

สั้เหนอยยากปากเพียรพยายาม

ไม่สมความปรารถนาหน้าเสียกาย

ไม่ขอทขุสั้ซนไปจนม้วย

หนิงส่อนพิช้วยเขาไปถวาย

ส่งไ้นางพลางท้าวระทวยกาย

ทั้งสำนาคแกล้งสั้ทอนถอนรัทัย

นางประภาพิศไ้ไม่รู้เท่า

สงสารเจ้าโม่รอน้ำตาไหล

จะไ้ถามขามเงินสเห็นไ้

ถอนใจไทยแล้วตาเข้ามัววัง

ถึงพระนุชบุทวิที่ในท้อง

ทูลผลของเจ้าตามเนือความหล้ง

พระโถมยงซง โสภเพียงซงพิ้ง

แล้วหิยหนิงสั้ถวยสายสูกไ้ ฯ

๑ ขุพยงซงสั้กั้ขั้ระกาค

นิ่กประหลาดหลาดกั้คิกคิกสงสั้

ขุระเวองเคืองเข็นเป็นอย่างไร

แล้วขามวักคั้สั้สารออกอ่านถอน ฯ

เมื่อมกหมอกสุกผสมแล้ว
มีอันเป็นเช่นนี้ขงมเคย

๑ พระบิดาอากาศพลทเวส
เสียดกายบุตรสุกสวาทระชาไก
ไปเชิญพราหมณ์ ที่ข้างหน้าเข้ามา
พวกผู้ยิงวิ่งมาข้างหน้าพลัน

๑ ศรีสุวรรณชวนหายหมายว่าม้วย
ไม่รอรังวิ่งเข้าในวัง
ชนปรางค์ทองมอเมียงหุบเพียงฉาก
กรงกตกรเห็นพราหมณ์ตามกันมา
กรนแก่ ฟันคั่นแล้วกลับสลบ
ทั้งกายาหน้าหลังยังไม่เห็น

๑ ศรีสุวรรณนั้นระไกรเข้าใกล้นี้อง
เคยแก้หายหลายคนก้วยมนต์ครู

๑ พระซงพังสั่งให้ ไซวิสุท
พระพิศมณ้องหมองคล้าเพราะว่าคาน
ศรีสุวรรณนั้นหลงซงกันแสง
สู่อุทธาห์พวยาวมาสามเกอน
พระบิดาชมาทรวงศ์พลอยสงสาร
พวกแค้นสาวชาวแม่ชงเงย

๑ ทนอถกักรอกคั่นกลนตอน
แข่งพระทัยให้เอนน้ำอวยมา
ขอเทวนันชันฟ้าสุธาภิพ
ทั้งบูเจ้าเขาพลวงซ้ายขงบน
แม่น้แก้วเนตรเกสรากับซ้ายาท

สงสารแก้วเกสรานิจาเอ่ย
นางข่นเขยควรวนกว่าว่าพิไร ๗
ชดเนตรหอยกบ้อยละห้อยไต้
พศคิกไต้เหลียวพลึงตั้งกำนัน
เขาถ้วนมีมนต์เวทวิเสสขยัน
อภิวันท์แจ้งความให้พราหมณ์ฟัง ๗

จะไปช่วยอุกเจ้าพราหมณ์มาตามพลึง
เห็นคนพรังพร้อมกันกลั่นน้ำตา
ไม่เห็นชาวสพมิตรชนิสถา
จึงบอกว้ายครมีอันเป็น
ไม่เคยพบพ่อเอ๋ยไม่เคยเห็น
กลับเป็นหรือจะม้วยพ่อช่วยกู ๗
จึงว่าคองเทวคาพระราหู

ระชอกุทายายพาพาต ๗
พอม่านรูกแลเห็นของค่านาสงสาร
ทั้งชาอ่านอักขราก็พาเพื่อน
ไธเสียดแรงรักไครไครจะเทมือน
เจ้าพราหมณ์เือนทกใจอะไรเลย
ไม่ว่าชานชวยเงินทำเมินเฉย
ไฉนเลยพราหมณ์น้อยพลอยโสกา ๗
น้ำตาชนพรังพวยทั้งซ้ายขวา
ภาวนานึกความไปตามจน
อันลยถิบเหาะเหินเทียวเกินทน
ขอนิมันต์มาท้วยช่วยชีวิต
เคยร่วมอาสน์เซยชมประสมสรว

ขอให้น้ำในขันสุวรรณนี้
 แล้วเข้าเคียงเคียงสุวรรณบันจนวน
 ค่อยปักเข้าพรมพรวนน้ำคอกไม้
 เศษเสี้ยวอิสถานสำราญ
 เห็นพราหมณ์น้อยเคียงข้างนางยนิ
 ๑ บิฑูราชมากรุงศรีทวงเข้าไถ่
 เจ้าพราหมณ์น้อยถอยหลังถลึงออกมา
 สองกศัตร์ทศพลอยพระลูกแก้ว
 แม้เป็นโรกายสิ้นทั้งสรวพวงค์
 ๑ สงสารนุชบุตรีศรีสมร
 ไ้เห็นคู่ชุนชุนครวนครวน
 ลูกพี่เพื่อนเหมือนกบกระดิก
 ลูกพี่เพื่อนเช่นแสงแสงท่าง
 ๑ สองกศัตร์ทศพลอยพระลูกแก้ว
 แต่โรคว่ายพายในยังไม่คลาย
 แล้วส่งสัพเพชญางโถมเข้า
 พวงสาวสาวเหล่านางพนักงาน
 แล้วลัดลามายังมีลึงกักรัน
 อันโรกแก้วเกสรพวงงาม
 ๑ พระยมพลาททางยังคมขมนาม
 ถึงจะแก้แต่ใช้ก็ไม่คลาย
 ให้พวกแพทย์หมอยาวิธสาควัย
 หม่อมฉันกับหมอยาวิธสาควัย
 ถ้ากินมิอันเป็นเหมือนเช่นนั้น
 จะลงบันคักกันไว้ทุกโยชาน
 กังวารเท้านุชบุตรีศรีสมร
 เห็นนงนพณิกน่าน้ำตาไหล
 ชายสไบโยกบัคช่วยพัก
 ค่อยพลิกพินกายามารส
 อันชลแล้วก็หลยชบพักตรา ๑
 ประคองให้ชงกายทั้งซ้ายขวา
 นั่งห่อหน้ามานทองที่ทองกลาง
 ไม่ม้วยแล้วนวนละของหย่าหมองหมาง
 หย่าครวนครวนบอกแม่จะแก้กัน ๑
 กำเวรอันโรคาเพียงอาลัย
 อภิวันท์กุดดลสองพระองค์
 ให้ มกมิกมมิงคระถึงหลง
 หากพระองค์ช่วยรอดไม่วอควาย ๑
 เพราะมนต์เจ้าพราหมณ์น้อยจึงค้อยหาย
 จงสยายยันทมหย่ากัมกวาน
 ให้ ถิ่นเข้าถิ่นปลาดกระยาหาร
 เอาอาการค้อยออกไปออกความ
 โองการทศพลอยพระลูกแก้ว
 ใจเจ้าพราหมณ์เห็นระรอกท้อวอควาย ๑
 อันโรคราษิดิศาจะเข้าตาย
 กว๊วยโรคว่ายรวนเรว่าเพร่าพัก
 จะไ้ช่วยแรงเขาข้างเข้าบัค
 จะไ้ผัดกันอนันท์พังอาการ
 แก่ ไม่ทันถึงคักคักสาร
 อานโองการแก้กันอันทราย ๑

๑ สมเด็จท้าวทศวงษ์ซึ่งสหาย
 ก็รู้เท่าเข้าใจในอุบาย
 เก็บกักตวงทั้งใจจะให้เขา
 ทามกุศลผลกัมม์ที่ทามา
 จึงแกลังครักถอยเกลื่อนเหมือนไม่รู้
 แล้วตั้งเตล่าวาทยันทมใน
 สรีสุวรรณกันเองหย่าเกรงขาม
 แล้วถามถึงลูกน้อยว่าค้อยกลาย

๑ ฝ่ายชาวทศกษัตริย์ขึ้นจรด
 สุกหนียุ่ปล้ำอาว
 ที่หมอยุ่พรพราหมณ์ให้สัมน้ำ
 พวกละคนจามาหูก้อยกล

๑ สงสารแก้วเกสรวิการาช
 ทั้งใช้ใจใช้ผลุ่ย์จับ
 หมอประยอมยาดวาทหลายขนาน
 ให้ทิวโหยโวยราในอารมณ์
 สดเผียงเคียงข้างไม่ห่างโคม
 นางชื่นชื่นแข่งแรงกำร

๑ พลึงขมพรมพรายค้อยกลายโสภ จะคยโรคในอารมณ์ให้สัมน้ำ
 ค้อยกระซิบเขาเขาเล่าให้ฟัง
 เขาจกให้ไยยาตรงหน้าม
 แคแรวกรับมาถนอม

๑ นางฟังคำว่่าเล่าถึงชงเคช
 แคค้อยสนสนกำลังประทักท

๑ ฝ่ายพระหน่อพิทรอกิสร

เจ้าพรพราหมณ์รับอาสาว่าข้าท
 อันแนบกายคิกจะหูกิศา
 เกยวันเล่าเขาก็กลัวยับรักษา
 วาสนาลูกน้อยถอยวิท
 เชอเอ็นคเวยช่วยแก้ ใจ
 จงจกให้หัดกันนอนผอนสย
 กัยสามพรพราหมณ์หูกิศาว่าท
 ชวนก้านันผนผายไปสู่ปร
 ให้พรพราหมณ์นอนผาสกท
 เขาผากทางกันห้องทรวงช
 กัยเคียวยาเอยมาวางไม่ท
 กัยเกล้าแก่ทศกรับกักก
 ๑

ชงไยยาสนยามวิโยคให้โสภ
 ให้ขื่นขื่นปวกเสียวราเจ
 พระอาหารกลวกลนยังช
 นึ่งนึ่งทพประทักกำลัง
 ปลอยประโลมชามสงวนน
 ถามถึงองค์หน่อไทไปท
 ๑

พระองค์ยังหูกิศาพยา
 เปนผาสก่วมปราสาทร
 นำสงสารโสภาท่อน้ำ
 ชลเนทรทค้อยคิงผ
 บันทมบนแท่นรัตนช
 ยามสมรมโรคโสภสง

คอยเรียกเหล่าสาวสรวลพนักงาน
ที่รักชักใช้ มีใครจะ
กรั้นโพธิ์เพล้เพล้าระวาคี
สำเนียงนางควางควนทวนละห้อย
แสนรวิจวนชวนใจด้วยไกลกัน
จึงเสแสร้งแก้งว่าเวลาค่ำ
ถือใบความกะของเพชรสเค็กร

๑ พลับอันอมพร้อมพวงเงินนังอาสน์ พระหน่อผ้านึงพินิจนิลดา
คู่เผือกผิวทิวไทยเห็นโรยรา
แล้วผอมชুবรูปล่องคางสนดาน
เงิบระงับทลัษุขไม่รู้จัก

๒ พระธิดาว่าทวนกระสันเสียว
มานั่งเวียงเคียงข้างสว่างโคม
อุกคำที่ขงของคชชัยอภิวาท
ก้วยทนายเห็นขยับปีกให้วูบเร็ว

๓ พระวิษณุขวนขวานไว้วีโลกลักสน
ไทรนี้ขงนัยค้อยสยายคล้ายโรคา
ซึ่งชบถายสายสมรเพราะร้อนโรค
แม่เจ้ไซ้ พักไซ้ ใจร่าคา
พริกนึ่งสองกตกรักชายสัน
ซอพุ่มพักรักสาพางาม
แม่แก้วเนตรเดสราอุกคำที่เสวย
นางค่านับวิษุภพมาน
คอยระวังนึ่งเฝ้าแต่เข้ายัก
ไม่เกียงสำเนาเอ็นคุเหมือนคุ่ม

ถามอาถรรพ์ลลิตาทุกนารี
ชำเลืองพยสาวน้อยชม้อยทนิ
แสงอศศิโคมสว่างคังกลางวัน
พระเส้าสอยพลอยขงกันแสงสลับ
สุกระถนัถกถัวความเมื่อยามร้อน
ระทอ้งทำกันกายสายสมร
ไปขึ้นเจดน์แท่นสถิตพระธิดา ๑

ทั้งนวนหน้าอันขงวันทศสถถลง
แสนสงสารชามสงวนนวนหงส์
พระเคลมทองถวนางทางประโลม ๑
ชำเลืองเหลียวเห็นองค์พระขงโฉม

ที่ทุกขโถมนี้สนั่นค้อยบันเท
นึ่งไสยาสน์ยกโทสงไปรคเกล้า
พระมาเฝ้าทูลไยไม่ไยสา ๑
เพราะความรักพิ้งสุทัยรักธา

จึงจะลาโฉมเฉลาเขาวมาลัย
พิพลอยโสภชบถเพราะสงสาร
เขาวมาลัยม้วยทนายจะทนายทาม
บุพาพินแม่หย่าทนางระคางชาม
ให้สุมความรักใคร่อาลัยลาน
หย่าละเลยโภชนาจะยาทาร
พระสงสารวิษณุให้กันทม
สองกตกรักสุจริตสนิสนม
นางบันทมพระประทัยให้ทลัษุขไป ๑

- ๑ ฝ่ายโชนนำข้าทูลวงที่ล่องรู้ สังกะคณันคงไม่สงสัย
 ท่างปรักสาวกัมทำอย่างไร ถ้าใครใครเขามาเห็นไม่เป็นการ
 เจ้าพรหมนั้นน้อยพลอยเข้าไปอยู่ในห้อง เคียงประคองพระธิดาน่าสงสาร
 กุศลนิชิตเชอเหลือประมาณ ะมีนานแล้วกะมังจึงหย่างนี้
 บ้างย่นว่าถ้าชายถึงชงเคช พวกเรานมวิเสสก็โง่
 ยางคนว่าน่าชมสมกันก็ เราจะมีผิตโยมิใช่การ
 พวท้าวนางค่างห้ามไ้ความหาย หย่าวุ่นวายว่ากล่าวให้วิวฉาน
 นางประจวบส่วนเทอมาพยายาล นาสงสารสงสัยทำไม่มี ฯ
- ๑ ฝ่ายพระหน้อยพิตรอกิศร สู้คนอนนังรักสามารถ
 เห็นนางทลขัยพชนี้ ้วย้างที่แทนทองเอนสองยาม ฯ
 ๑ ทงสพลเยชเคียงบันจรณ ท่างว่าวอนชงวิทธิชัยคึกขาม
 เข้าฟูมฟักรักสาธลาลาม ท้าวชายความเคืองชุนจะวุ่นวาย
 คำไโบราณท่านว่าหย่าละโมภ ถ้าหลงโลกถากน้อยจะพลอยหาย
 พวกแสนสาวท้าวนางเจ้าชรวินาย ้วยะกายเขาจะว่าน่ารำคาญ ฯ
- ๑ พระเคอคำทำทอว่าชอยหุ่ย ฟูไม่รู้อริว่ารักสมิศมามัน
 ไ้กัทูลชอรรมาถักช้านาน ไม่เป็นการยอมรู้หุ่ยด้วยกัน
 เพราะเจียมทวดถวศกิจบักษอง แทยพระนังเกสรจะอาสัณ
 เกชะบุญทนมารักสาทณ ะให้ฉันทงนางเสียบอย่างไร
 ถึงผดพลงครงนเมอชยาก ะจระจกแก้วตาหย่าสงสัย
 ไม่ว่าเล่นเปนไรก็เปนไป ไ้ไ้เจ็ใจแล้วไม่คึกชีวิตเลย
 พอแปกท่มพระธิดาฉวาทวาก พระหน่อนางนังประคองรองเขนย
 ปลอมประโลมโถมงามว่าชามเขย เชนส่วยโศสสกลม ฯ
- ๑ นางค่านับรียอกจากพระทล ไม่ช้องชักอู่ต่ำถักกันทั้งชนม
 สงสารองค์ชงขสอกบันทม พลอบปรวมภรรยาว่าสาระพัน
 พระผ่านเกล้าเผ้านังระวังนัง ะหม่นหมองมีพระโรคให้โศกสลับ

สแก้ไปไสยาสนัสนัสนัสน

ท้วยแสนสวาทาวนางในปรางค์มาส

ถึงมิชู้กัเทมือนชัวมัวมลทิน

ถึงชนกชนนีจะมีว่า

คำผู้ไทยย่อมว่าข้าเป็นกร

พระรักนัสนัสนัสนัสนัสนัสน

มาฟุ่มพักรักสาเพราะการ

แนมนัสนัสนัสนัสนัสนัสน

แนมนัสนัสนัสนัสนัสนัสน

ยังมิชู้กัเทมือนชัวมัวมลทิน

ไซ้ไกลไกล ไปมาเพียงหน้าแล

ชกนัสนัสนัสนัสนัสนัสน

เข้ายามสามยามประ โคมทูนไครมกร

๑ พระวิษณุชนัสนัสนัสนัสนัสนัสน

ทเหมือนทเหมือนทเหมือนทเหมือน

ทเหมือนทเหมือนทเหมือนทเหมือน

พลางปลดปล่อยให้ ไสยท้วยปราณี

เห็นมือนทเหมือนทเหมือนทเหมือน

แล้วถลนถลนถลนถลนถลน

๑ เจ้าพรหมณัสนัสนัสนัสนัสนัสน

ประเทษณัสนัสนัสนัสนัสนัสน

แล้วถลนถลนถลนถลนถลน

ประเทษณัสนัสนัสนัสนัสนัสน

๑ พระวิษณุชนัสนัสนัสนัสนัสนัสน

ทเหมือนทเหมือนทเหมือนทเหมือน

พอนักกันควทาไม่ว่ากัน

ระประเทษณัสนัสนัสนัสนัสนัสน

เขาจะนิทานทำให้ ว่ากัน

เห็นแก่ทหานัสนัสนัสนัสนัสนัสน

ยังเน้นนานก็ยังเห็นจะเป็นคน

แต่ก็คักคักคักคักคักคักคัก

ขอพระคุณคุณคักคักคักคักคัก

จะร้องนันทนทเวสพระเซตดา

ถึงลอบฟ้ามากไม่อาลัยแล

ทเหมือนทเหมือนทเหมือนทเหมือน

ไม่ห่างแต่เห็นกันทุกวันคืน

โยนอุทกนัสนัสนัสนัสนัสนัสน

พระมาจนัสนัสนัสนัสนัสนัสน

ไม่ชู้กัเทมือนชัวมัวมลทิน

ไซ้จะถลนถลนถลนถลนถลน

โรคะเกิดถลนถลนถลนถลนถลน

แล้วช่วยคลุ้มคลุ้มคลุ้มคลุ้ม

อิงเขนยเขนยเขนยเขนยเขนย

พระนุสนางนัสนัสนัสนัสนัสนัสน

วางนันทนทเวสพระเซตดา

ทเหมือนทเหมือนทเหมือนทเหมือน

นัสนัสนัสนัสนัสนัสน

หรือถลนถลนถลนถลนถลน

ถลนถลนถลนถลนถลน

จะช่วยชวนมาในฉากไม่ขาดเป็น

พราหมณ์หัวเราะเยาะว่ามาอยู่ไกล
ถ้าซึกของท้องพาน้ำตากะเกิน

๑ ฝ่ายโฉมทององค์ชนินนาถ
มาปราสาทพระธิดากวียาถลัน
เห็นลูกน้อยค้อยคลาวยาววิโยค
ท้วงเวียงเสียวสมรค้อยหย่อนลง

๑ พระยศวิกรรชกัมมัยคมขาท
ไค้ไธสตรสรนค้อยสนใจ

๑ พระมารทรวอนว่าอุทส่าห์เสวย
จงถลันนอนผ่อนใจให้ประทั้ง
มานั่งแท่นทกลางปรางค์ปราสาท
ทนอดสักรทวิทชวณพราหมณ์ พยา

๑ นางกสักรทวิทเล้าถึงลูกน้อย
แต่ลูกนังยังไม่ซงองค์ยังอร

๑ เจ้ากรมหมอลอชอริยธวัท
ยังทูลว่าอาไปนั้หน้อยไป
ยังว่าลมแล่นในไม้สทวก
นางพระยวว่าเจ้าพราหมณ์มีความรู้

๑ สวิสุวรรณทูลว่าอย่าปรารภ
จะรักสาพยายามนางชามวีย

๑ นางฟังคำชำเลื่องพราหมณ์น้อย
เพราะรงจิตพระธิดายุพาพาน
พินิจพลงนางกสักรทวิทปราสย
มาอยู่ด้วยบ้วยใช้ก็ไค้กวน
อันชงวิทธิยิกาชวราภาพ

เมื่อคราวใช้ก็เป้นแต่ไค้แลเห็น

พุกกันเล่นอยู่จนแจ้งแสงอุทัย ๑

พอภาณุมาศไทรทวิทวิทไช

เข้าห้องในแท่นทองประคององค์

ถามถึงโรคที่ประชวรนวนหงส์

หรือโฉมทองยังรำคาญประการใด ๑

นุชนาถเล่าแจ้งแถลงไข

แต่ยังให้ทวิทวิทวิทกาดัง ๑

แม่ชามเซยจะไค้สนชมนามัง

ว่าพันสักรทวิทเล้าลิลา

ก่านัดนัดหมอลอชอริยธวัท

กับหมอลอชอริยธวัทพระมารท ๑

โรคาค้อยเขาชวงควงสมร

ประเคียวร้อนประเคียวเย็นเป็นอย่างไร ๑

สนันนิษาทเพื่อเสนเป็นกระสับ

ทังทิกใช้เฟสเหนือเพื่อระดู

หมอลอชอริยธวัทสนันนิษ

สังเกตุโรคเห็นเป็นอย่างไร ๑

ชำเคยพยแก้หายมาหลายใช้

ให้หายในเกอนหน้าไม่ช้านาน ๑

กุเส้าสักรทวิทลงก็สังสาร

พลอยรำคาญชั่งชั่งจึงหมองนวน

แม่ชอยใจแล้วเจ้าพราหมณ์ชามสรวน

พระคุณควนจะสนองให้คองใจ

จะปรามปรายยุคเงินเห็นไม่ไหว

เจ้าเหมือนบุตรสุกรร่วมรั้ว
ขอฝากแก้วเกสรวิภาควัย
สรีสุวรรณ์เหมือนท่อนพวงวัน
แล้วถามไถ่โดยพิณทอง
เจ้าพราหมณ์ ยมพรหมพราหมณ์วิธนา
แล้วว่าเจ้าพราหมณ์มารักสาธิต
ขึ้นอารมณ์มละเจ็ดลงกลั่นนอน

๑ สรีสุวรรณ์ขบถลาถลกเทศม
ถึงกับทนอดกลั้นไม่คืบไ
แม้ฉกปลั่งหย่างไรเงใด ไพรก
ถ้าซบเลี้ยงเพียงวงศ์พงศ์ประยูร
ซึ่งโฉมงามงามสรวนประชวรโรค
ไม่โทษกตัญญูเสกสรวรค์จวนรเว

๑ นางพังกาลาลกแล่นกขม
สายหุ่ยแล้วมารดาเรศลาไกล
แล้วถามถึงลูกน้อยว่าค้อยชน
แต่พิภพภักธวิธสาพาษา

๑ ฝ่ายพระนุชบุตรีวันวิราช
ท้วงไถ่หมอนอดสักรชงกักรัน
พวกพลเลียงส่นางค้อยสร้างทุช
พระบุตรีมิไ้จากแท่นบันทม
จะบอกทนายฝ่ายองค์ชงส่วสค
ถึงส่างโสกรโรครักทนถุร

พอลงไถ่แว่นแคว้นทั้งแค้นคว
เห็นคช้วยปักขึงเหมือนน้องสาว
จะครวครวกันก็แก้วเกสร
เห็นถูกค้องคั่นวันขันสา
พระมารดาข้าช่วยอำนวยพร
พลอยหม่นหมองไม่มีสุขสม
สายสมรนั้นแม่เห็นไม่เป็นไร ๑
ทำขึ้นแค้นชางว่าชชสาสย
ลูกจะไว้ชีวิตแม่ ไ้ยาภม
ประทานโทษสอนญาติให้จากส
จะเพิ่มพูนผลสุกทุกเวลา
ลูกพลอยโสกล้านักระวิธสา
พระมารดาหย่าเป็นห่วงก้วยกวงใจ ๑
เห็นทมิฬทมิฬพุกาจะตาโตน
เจ้าจงไปกลั่นนอนผ่อนสำรา
สเกิดคั่นชนปราชสาทราชถา
กำหนดคนจนถึงสยท้าทิวาวัน ๑
สุกสวาทวาววิโยคกโสกลสย
จึงทนายวันทนายคั่นชารมณ
ถอนไรรุกแล้วกัณถกกันคักผ
ทนายระมยอกข้วยก้วยมารยา
จะพราดพลกเสยไท่ท่างเส่นทา
เสวยยาทอย่างอื่นไม่ช่นองค์ ๑

ตอนที่ 8

อภิเสกสรีสวรรน

๑ ฝ่ายพระหน้อยกินทร ขึ้นถัสถ์
 ครั้นเวลาสายันต์พยับลง
 คึกคึกถึงนุชสุกสวาท
 จะไปชวนขึ้นอารมณ์ ให้ชิมจันท
 เราเปลี่ยนพวยสายน้ำคำวนนี้
 อันควัน้องจะไปหาพวงงาม
 ทำเนียมหมอรักสาโรคาไซ้
 ไม่ทรวักควาปรวรภทำชบเซา
 พราหมณ์หัวร่อถ่อเวียนเปลี่ยนสายน้ำ
 พ้อถววจิตคึกคึกมีเสียบแรง
 พวย่ายามสามนาชชชชชชช
 ค่อยสังเผล่าสวสรวกว่าฉนิวาน
 นางสาวไซ้ไปยถถถถถมาพริ้ม
 ทั้งสามนางท่างนึ่งยังอักษิ
 ว่ากะไรไม่ว่าเล่าชาทำน
 ทั้งสามพราหมณ์สามคนองประคองเลียม
 ทรอถ่มแล้วแก้วควานิจาเอ๋ย
 นท้ายไซ้ไรซาเป็นน้านวน
 เมื่อเจ้าเก็บพิถีไชน้ำใจถวย
 จะขอถามสามสงวนนวนละออง
 ๑ ทั้งสามนางท่างอชมายค์อัน
 เมื่อไม่กลากราชการของฉนิมิ

ยังข้องขัดขยู่ไม่สมอารมณ์ประสงค์
 พระจันทร์ส่องแสงสว่างกึ่งกลางวัน
 ค่อยเคลื่อนคลาคลาคลาโรกที่โสกลัลลย
 จึงผ่อนผันพาทักกับพิพราหมณ์
 ท้ายให้มิกักขวางระคางขาม
 พะเซ็นตามพเลียงมาเคียงเรา
 พอเคินไถ่ก็เวียกชวนข้าวเขา
 ถ้าฉวยเปล้าแล้วสือกเหมือนมกแกง
 จะทำตามสวพัตไม่ชักแฉง
 จะรักแรงเสียบให้เส็กสำเตรีการ
 ลงจากอาสน์ออกไปเพียงเคียงสนาน
 ช่วยเซ็นท่านพเลียงมาเพียงน
 แต่หม่อมสวสุภาณินหน้าหนี
 ทำท่วงที่ไต่ถามตามทำเนียม
 พलगทำชันเชิงชมาย์ทำอชเทนิม
 ไม่มาเขี่ยมกันเลียมแม่แต่ประชวร
 ไม่คึกเคยหรือโชนเมื่อไปสวน
 กอวนทวนถึงจอมเจียวหม่อมน้อง
 เจ้าทวยบ่วยพิชชชชชชชชชชช
 ขอเชินน้องชมนานถึงข้างนี้ ๑
 ช่างขึ้นก่อนแคะว่าน่ายักสิ
 ไม่รู้ที่จะมาเฝ้าเจ้าประคุณ

อะไรก็ตามว่าอะไรก็ไม่ถาม
เป็นไรมีที่อะไรจะเคยพบ

หย่าถวนถามเหมือนที่สวนจะทวนทวน
จึงค่อยค้นเคยกันนั้นจะตา ๖

● ทั้งสามพราหมณ์ยุคสามพี่เลี้ยงไว้
เข้าเคียงข้างพลางนั่งยังกาชา

หย่าเพื่อไปก่อนพี่น้องจะปรีกษา
แล้วพูดจาไต่ถามตามสบาย ๗

● หน่อถักรวดสอของตามช่องฉาก
ก็ถึงแก้วเกสรอาภากาย
เห็นโฉมของชงเลือกมาลัยเล่น

เห็นเขาฝากรักใคร่รักใจหาย
ค่อยแหวกชายม่านช่องเจ้าห้องนาง
มิให้เห็นองค์แอบเข้าแนบข้าง

ค่อยเชยโฉมโฉมโดยพระปรีศทางค์
เห็นชงยสสของกลองอริวาท

นางทวิดวงคอกจำปาประหม่าใจ
สายสวาทนักพรันประพวันไฉว

พระวัยชวนชวนทาสุมาลัย
สว่างช่วงทองเกอนุกเหมือนแม่
กอดไม่ นึกกรวิกเลียบค่อยเก็บเต็ม

พอรู้ไซ้ ชนกก็เหมือนดังเก็บเต็ม
ไม่มีแผลงายกายเท่าปลายเข็ม
ยังตกเต็มหยุ่นะเจ้าเขาวมาลัย ๘

● นางโฉมฉายขององค์พระชงโฉม
นางผลึกพลิกหยิกพระหัตถ์ทำทักทาน
ขึ้นหยอกเข้าเฝ้าเล่นหยุ่น
เวียนมาไขในท้องให้ของอาว
น้องจะไปไหนพันพระผ่านเกล้า
หย่าถวนต้องน้องจะกรมระยมมือ

มาลอยโฉมเลียมรักลมักสมาน
ทุกถากการขยับไขยังไม่คลาย
สักแยกขยับเห็นใจจะไม่หาย
คนทั้งหลายรื่องจะเลื่องลือ
ชอกเกล้าแล้วก็ยังไม่พังทริอ
โรคจะรื่อว่าทำให้รำคาญ ๙

● พระขมพลางทางคอบสนทสนอง
แกถึงหนักหน่วงดวงผลอดยกอาการ
การนิทนาการเหมือนอนทนา
ที่อาสามาสู้กับแผ่นดิน
แล้วมีทนายาามารักสาหุ
กรันทนายไซ้ โกลดเคียงกันเพียงนี้
ว่าถึงถึงจึงออกสู่มาหาหน้า

นัยหรือน้องห้ามรักหักประหาร
เพราะก็อ่านออกทักถวมลทิน
ไม่ชอกช้ำเหมือนแอมักลงชัคทิน
เขารู สันแล้ววาร์ภักทิน
เขารู้ เพื่อฟังทักทัก
ว่ารู้ จักเสียใจอะไรเลย
จะถูกต้องก็ค้องว่านิจาเอัย

แต่เพียงนั้นมิใช่ว่าไม่เคย

๑ นางพังคำซ้ำแสนสวาทรัก
ประนอมขบถคอบคำให้น้ำนวล
ครั้นชดช่วยเล่าก็เห็นว่าเปนปก
เมื่อใช้หนักรักสาพยายาม
พอโรคดอยค่อชดคลายไม่หายซาก
จึงฝันผ่องนอนง้อชดช้วน
แม้สิ้นสโรกโรคภัยเหมือนใจหวัง
ไม่ทันทักชกห้ามตามอารมณ์

๒ พระแยมั้มพรมพิศกรพจนาด
ไม่ปลงจิตคึกอ่านทั้งทว่านลัสม
วาสนาอาภัพยั่วรัก
จะต้องแสบแนบนอนกับหมอนอิง
พอสาใจไม่เจียมแสงยมสัถิก
กระภูค้ำจำลาตุคาควง

๓ นางฉวยฉุกชุกช้อพระบาทไว้
จงศุกชุกช่อนก่อนน้องจะพุกจา
สารพิศคักคักไม่รอรัง
น้องจะห้อยน้อมให้แค่ไม้ มีอ
พระวิศาคำค้ำกันไค้มันแม่น
หย่าทานทักนิกเลยค่อชชชชช

๔ พระชงโฉมโฉมเล้าว่าเจ้าพี่
พวาทชอกกอนน้องหย่าทมองใจ
แม่เนื้อหอมจอมนางสำอางโฉม
หย่าเห็นยั่วท่วงท้วงห้ามความสยาย

ไม่เคยเลยหรือเมื่อทนายควรวประชวร ฯ

แกล้งหน่วงหนักตามทำนองของสงวน

พระไม่ควนที่จะเกองในเรื่องความ

ทวีปประเทศซ้ำเจ้กึ่งเห็นหมาน

น้องก็ตามใจข้างแต่อย่างนั้น

สัทมาศจะมาคำซ้ำว่าฉนั้น

ไม่ทวงกันคอกที่ทรงจะชงชม

น้องจะนั่งแนบชกสนิสนม

จึงค่อชชชชชชชชชชชชชชช

แสนผลากแผลมเหลอแม่เนื้อหอม

ให้อคชอมเอากระนั้นแล้วก็จึง

เมื่อยามขากมิไค้กอกแม่ชชชชช

ทนายก็ผิงเพลิงพลางพอสว่างซวง

มาทลงรักร่วมฟูกกับลูกหลวง

ทำลูกหลวงลงใจจะไค้คอกตา ฯ

จะไปไหนน้ำสมเพทพระเชคตา

เฝ้าไกรธาน้ำพระทัยคังไฟช้อ

จะจากวังไปผนวชชชชชชชชชช

แต่สัจชชชชชชชชชชชชชชช

จะร่วมแท่นที่บันทมให้สุมจิต

เหมือนให้น้องครองชีวิตไว้สยไป ฯ

ไม่ทนายทนายนอชชชชชชชชช

จะรักไค้ครองกันจนวันตาย

งามประโลมเหลือจะหักให้รักทนาย

จะพังตายสวาทว่าหย่าอวรณ์

พระวิษณุชนวันใจงไถยาสัน
ถนอมแนบแนบอ้อมอ้อมค้อมขอร
พระจุฬาราชมนตรีชนวันกลั่น
นำยักกลั่นอะไรนอ้งไม่เคย

๑ พระเจ้าโกลนโกลนของชงกระชัย
หย่าช้องช้องช้องช้องช้องช้อง
พลางประคองถ้องเจ้าเต็มพระทัย
พระอภัยมณีช้องช้องช้องช้องช้อง

๑ ฝ่ายพิเภกเคียงนั่งเป็นคู่
ท่างพุกเล่นแสร้งจากันนาวิ
นางพิเภกพิงพิงพิงพิงพิงพิง
ชายพิเภกพิงพิงพิงพิงพิงพิง

๑ สวีสุตาเค้นไขว่ซ่อนไม่หลย
ให้หมกมุ่นซ่อนซ่อนในวิณณา
ค้อมแฝงเงาเข้าไปพิงเขานั่งพิง
ให้เสียวซวงง่วงเหงาเส้าสกันช
แล้วจุฬาราชมนตรีช้องช้องช้อง
สวีสุตาเค้นไขว่ซ่อนไม่หลย
ทั้งสามพรหมตามนางไม่ห่างเหิน
หัวเราะวิกลจริตล่อล่อล่อล่อล่อ
เข้าในท้องมิกลมมิกลมมิกลม
หยากจะใคร่ใคร่เห็นพระรูปทอง
แล้วลึกลับหัวหัวหัวหัวหัวหัว
รู้ลึกลับหัวหัวหัวหัวหัวหัว

๑ นางพิงคำเจ้าเสียวพิเลียงไค

หย่าทวันทวาทพิไม่ลวงดวงสมร
ชนวันทวันทวันทวันทวันทวัน
นางผนิพนพิภพกรแนบแนบแนบ
ไม่อ้อมอ้อมอ้อมอ้อมอ้อมอ้อม
ถึงเครือของพิภพมาจะเปรียบไม่เทียบถึง
จะเสียวช้องช้องช้องช้องช้องช้อง

นางพิภพกรแนบแนบแนบแนบ
แต่ช้องช้องช้องช้องช้องช้อง
แยกกันหย่าทวันทวันทวันทวัน
สวดยศกรณทมาทมาทมาทมา
ถ้าเวรวิกรปช่ายไม่ฉายเห็นชม
ทมาทมาทมาทมาทมาทมา
เห็นเขาพิภพกรแนบแนบแนบแนบ

จะคุดหน้านางงามทั้งสามคน
เสียวช้องช้องช้องช้องช้องช้อง
สวดยศกรณทมาทมาทมาทมา
ทมาทมาทมาทมาทมาทมา
ไม่ทมาทมาทมาทมาทมาทมา
รุ่งกันเค้นลึกลับแลงเข้าแฝงแฝง
สวีสุตาเค้นไขว่ซ่อนไม่หลย
มิรู้แห่งที่ทะเลถึงซันหมอง
ค้อมเมียงมองแสวงทมาทมา
นำใคร่ทมาทมาทมาทมาทมา
ช้องช้องช้องช้องช้องช้องช้อง
ทมาทมาทมาทมาทมาทมา

แล้วมันว่าน่าเบื่อเหลืออะไร
 ปรุทะนโทสไปรคเกิดพรผ่านเกล้า
 ช่วยเล่าโลมโถมงามเสียตามเคย

๑ พระขมย่องลงลงวงดวงสมุทร
 นางขมย่องขึ้นขึ้นหน้ามาพาภิ
 พระพิงคำทำโลกแด่ถึงใจสื่อ
 ปรุทะลาคจิตผึกใจจะไป
 ลงจากอาสน์นำออกนอกมุก
 เหมือนแสบท้องท้องผืนกลืนข้าวทั้ง
 ทำถามไถ่ใครทนมานั่งชม
 พลงพยุ่งสูงสุรสุทมา
 พระแนบนางพลงว่านิจาเอ๋ย
 พงสมหวังทั้งใจอาถวิล
 ขอชื่นเจ้าเขวาลักสน วิสัยโถม
 นางพิงคำน้ำเสียงเพียงจะกลืน
 ซึ่งออกโอดไปรคเกล้ามาเท่านั้น
 ผึกทำเนียบเก็บมกัถกถันนิทา
 แม้นชายถึงพระขมย่องสุวิสวัสดิ
 จะเก็บออกพลซำค้ำยคำคม

๑ พระโถมถุรปงามซามสงวน
 เจ้าเขวาลักสนเพียงเคยนาง
 แล้วเขวาลักสนของประคองเกล้า
 นางทอกลักกับเพลาเผ้าถัน
 แนนสนธิชิตชมภิรมย์รัก
 ถึงมาถักกลักลายขบขยทวง

เพราะชู้ชายเข้ามาหยาไม่รู้อย
 เขาเวียกเว้าเว้งเทือนหยาเขื่อนเคย
 หยาให้เขยเขวาลักสนเขย
 ขี้สาหลอนหลงโกรพิโรธ
 ขี้สาพิศสุทมาหา
 จึงแล้วหรือหรือว่าเสียสละเนียงทนต์
 ถ้าคนหยาแล้วจะว่าให้น่าพิง
 พอพบสุรสุทมาหา
 พอประทิงประทิงลมครมธรา
 จะจับกุมเอาไปรักไถ่กัถนา
 ท้องข้างหน้าทศาทริบทัญหยา
 พ้องเขยโถมลายสายสมุทร
 จะวารีอันริบชวันทุกวันคืน
 ช่วยน้อมโน้มปักษิณหยาชกขึ้น
 ไม่เผ้าผืนพุ่มหมอบคอยขยชา
 กระหม่อมผืนแหวกไว้ในเกล้า
 เมื่อเป็นข้าทริบจะเวียงเคียงบันทม
 จะเคืองชกค่อนว่าให้สาสม
 ระถำกรมกรอมใจนวยาวาง

พอส่มควนทนต์แล้วน้องหยาหมองทมา
 จงเคืองข้างพยาทยาอาวรณ์
 พระทอเกล้าเท่งชวงดวงสมุทร
 พระสอกรทอประกายไว้กับชวง
 นางเขวาลักสนผืนทามไม่ห้ามทวง
 ระวันรุ่งวันฟาร

แมลงผึ้งกลิ้งเกล้าเสาวรส
ลงกลิ้งเกลือกเยือกเย็นเฝ้าเพนพอน
พิรุณ ไวยไวยยวายเป็นสายสาก
น้ำฝนนองท้องทางที่กลางแปลง
สรีสุภาเคาะพอลิ่ววาท
จนแสงทองส่องสว่างน้ำค้างพรม

๑ สมเือกท้าวเจ้ากรุงยารุงราศร์
สถิตแท่นแว่นฟ้าสถาวร
จะไกลรุ่งพุ่งกลิ่นสุคนธ์วัน
อันลูกน้อยค่อยสยายคล้ายไวศา
สรีสุวรรณ์นั้นก็ยังกำลังวัน
เหมือนเปลวไฟไกลผอยพลอยรำคาญ
จะเสกสองครวของกรงใต้ พุ่งเพื่อง
ช่วยผิงปลุกกลกแก้วเสียบแล้วกัน

๑ มเหสีพึ่งสาวโง่การทรวัก
อภิวาทาบทมุลแล้วทูลไป
สรีสุวรรณ์นั้นมากำทูปรางค์มาส
จงเสกสองครวของกรงยารุงรัก

๑ พระจอมวังพึ่งมิ่งมเหสี
พอเกือบกับล้นคางคกราราย
จึงไสรจตรวงเชิงเครื่องเรือจำทรวัก
ออกแท่นทองท้องพระโรงสำรวนไ
กรงกตัตถ์ทรวักว่าถึข้าเฝ้า
จะเสกราชบุตรีสรีสุวรรณ์
เห็นไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินสิ้นทั้งทลาย

เมื่อยามออกอุทสาห์แซกแหวกเสว
ละของอ่อนอายเอ๋ยกำเรียวแรง
สุณิฟาคฟ้าแลบระแวงแสง
พระไวยแรงเอนองค์ลงบันทม
ไม่ห่างมาทบทพิทรวนนิสนม
จึงยังคมลากลับไปพลันนอน ฯ

บรมยาทบทพิทรวนนิสนม
กัมปยังรของค์อักษาษา
บันทมคั่นครวของทรวักแล้วปรักสา
ทำนึ่งซ้ำไว้ ก็เห็นไม่เป็นการ
จะเฉยชวนเฉโกก้วยไวศา
พิศการทรวองความมาสามวัน
เป็นเจ้าเมืองมอญมิ่งมโหดวรวัย
เด็กหรือชวันเนตรจะเห็นเป็นอย่างไร ฯ
นางกตัตถ์ยนิคิระมิไทน
พระทรวักไทรทรวองความนังามนัก
ถ้าพลั้งพลากก็พลอยให้ถอยสักก
ถ้าท่น่วงท่นกนานไปจะไค้อาย ฯ
ยังนิคิควัยสมอารมณ์นัย
สรีฉายส่องผ่านภาลัย
เพชรรัตนพรายพร่างสว่างไสว
เสนาในกรวยกัมปยังคมกัล
อันคววณกัชราเกือยฮาสนิม
ไค้กรของขันตเสมาพาวราเว
จะไค้พลอยค้อยสยายเพราะบุญเขา

สารพัดสัตว์ไม้มุเคา

ทั้งเครื่องราชกกุธภัณฑ์

สิ่งกำชัยทัพเสกสรรค์เทวีการ

๑ ฝ่ายขุนนางต่างทำทุกตำแหน่ง

พระที่นั่งตั้งแท่นทองประไพ

ราชวัตรฉัตรสุวรรณเป็นหลัง

ยายสรีแก้วยายสรีทองสองสาว

มีพานทองรองพระแสงสำหรับยศ

ทั้งแก้วทองทองเรียงทูลเคียงกัน

ทรมชอชบรอยปราสาทราชฐาน

ละคอนโขนหุ่นหนังตั้งกลางเมือง

ถึงวันใกล้ค่ำเป็นถ้ำนอน

พวกเสนีชีพรพราหมณ์ ก็ตามมา

๑ สมเือกท้าวเจ้ามิ่งมโหดสุวรรณ

สถิตที่แท่นสุวรรณบัลลังก์

จงแต่งองค์ซึ่งเครื่องให้ลูกน้อย

แล้วชวนองค์พงศ์ศักดิ์วิชา

จึงให้สรีสุวรรณวงศ์เข้าสรงชล

สพรั่งพร้อมโหราพราจารย์

๑ สรีสุวรรณอันชลเข้าสรง

พราหมณ์ก็อ่านมนต์พราหมณ์ตามทำเนียม

ชาวประโคมต่างประโคมเสียงโครมครน

น้ำกุดลายอาบอบระกลของ

สัณยสังวาลยานพิชประภัยเพชร

ครั้นเสกสามพราหมณ์ พิธีเชิงเคียงกลา

มาเฝ้าฝ่าบาทของพระชงวรรม ๑

พวกข้าเฝ้าทุกตำแหน่งเร่งแต่งการ

ตามคำสั่งซึ่งเสกสรรค์สถาน

นวิบาลกลับพลึงเข้าวังใน ๑

ให้ทูลแต่งปราสาททองอันผ่องใส

เอาทนต์ไกรสรราชมาตากทนต์

พระเศียรทั้งสี่จักรกเศวตสำหรับ

เครื่องค่านัยทวยชาชน

อัสดาอาวุธทุกสิ่งสรรพ

แล้วขังกันเสกสรรค์จำหวัตรเรือง

ล้วนทองฉานราชวัตรชนกเนือง

ให้ทวยเครื่องเสกสรรค์วิชา

มาพร้อมหมกเหมือนหมากทั้งซ้ายขวา

คอยหยู่ท่าหน้าปราสาทราชวัง ๑

ครั้นถึงวันวิภาตสมอารมณ์หวัง

จึงทูลสั่งมเหสีด้วยปริกา

พอย้ายคล้อยพานางไปข้างหน้า

สเือกมาพระโรงรัตนชีษวาล

ในมณฑลมรธากระยาสนาน

พนักงวนเครื่องสำอางมาวางเศวต ๑

สำอางองค์ผ่องละอองเอย

น้ามนต์เย็บมปากสังข์ค้อยหลัง

พระชงขนิมผลัดผ้าสุสา

พระเสกซึ่งเครื่องศักดิ์วิชา

มังกุเก็กับแก้วแก้ววาวเวา

มาเฝ้าฝ่าบาทของพระชงวรรม ๑

๑ สมเือกท้าวทศวงศ์ซึ่งพระเกษ
ธวามเรืองเกรงประทัยจับฉิวพรรณ
กะบวนแห่ทอดกายกรายประนค
ทั้งงามวชอนครวันเป็นทลันไป

ศรีสุวรรณนั้นชงขานมาส
กะบวนแห่แลตตั้งไปกลางแปลง
พวกท่นุ่สาวชาวเมืองมาเอนงแน้น
ชงขานมาสเหมือนเลอนโพยม
บ้างบั้งคมชงงามพ้อพราทมน์เอย
ท่าเงวณชงช่วยกันอวยชัย

๑ สมเือกท้าวทศวงศ์ซึ่งเสด็จ
ถึงทเกยเคยประทัยก็บั้ง
พระนำหน้าพาชนปรางค์ปราสาท
พวอเสนชัพรทมน์พรอพิงส์

๑ ฝ่ายพระชนนีนาถในราชสถาน
ไท้แก่งองค์สรงชลสุคนธา
สัพเพยงเคยงองค์ประจักษ์
ท่มสไบรวทองมีรองชัย
ทั้งต้อยนมสวมพระสถลธอชอน
ขำมรงค์เรือนเก้จวันเพชรพลอย
ชงมงกุฎยครีมนั้ประทัย
สัพเพยงเคยงนางค้อย่างเอย
นางถัสทรวรภักชวนว่าวณเวกส์
แล้วนำหน้าพาพระราชบุตร
พร้อมพระวงศ์พงสาเสนาแน่น

ทอดพระเนตรชมเชยลุดเชยชวน
จึงฉายฉันทาเชยมาเกยชัย
ฉัตรกรรชิงกลังกลกเกลอนไสว
คำทรวกในสารวัตรเร่งจึกแจง
เทถำมทาคเล็กเคินเชนพระแสง
กลองคุ่มชงสังข์ขึ้นทวแห่ประโคม
คแต่แทนเท้นองค์พระชงโคม
แลประโคมถิมคนทุกคนไป
สมเปนเชยชิตยาศิชาสัตย์
กลอกลงไปในทางทกลางวัง
คแต่เคยงคนตามมาตามทลึง
พอพร้อมพรังขานมาสพระฉาวังส์
ภูวนาถนั้งแท่นทองระง
มาเฝ้าองค์อภิวาทกาศดา
ประโคมถานถกนั้ยเสนทา
ชงภัสศาคามือองเรือวระชัย
คาคเซิมชิกถิลเม็กเพชรประทัย
สอกลังวาลยานพัยประทัยพลอย
ทองพระกวแลกระ้างท้างท้างห้อย
คเวียรชัยนั้วพระทักจำทรวีอง
กระ้างจับผูกผ่องธอองเทถ้อง
มาเฝ้าเอยงยาทยกลพระชนนี
พริชาเข้าเขาจะเม็กชงยายสรี
ออกมาทปรางค์มาสปราสาททอง
ริมพระแท่นราชครุฑยทั้งตอง

พอเวรศักดิ์ไ้เวลาเสียงฟ้าร้อง

● พระขัติวงศ์ลงจากบัลลังก์ทันที

พระมารดากรมกรธิดามา

สรีสุวรรณนั้นนั่งบัลลังก์แก้ว

พระนุชนั่งเห็นออกทองของอุไร

ให้สององค์ซึ่งเก็บด้วยพระหัตถ์

บุโรทั่งคึกคึกเทียบแคว้นสุวรรณ

ท้าวทศวงศ์สั่งให้มเหสี

ต่างคำนับรับเทียบเวียนนอกมา

กลองประโคมแตรสังข์ประคองเสียง

มโหรีทักถักถ้องทั้งคองชัย

ฝ่ายละคอนมอญว่าพวกโรงนอก

ทั้งโขนเทมสุลมนั่นออกราว

ควนเวียนเทียบสำหรับโคไ้ครอบ

โศรารวญว่นวิเชียรทวิชัยไว

พระขัติวงศ์ซึ่งเริ่มเฉลิมพักร

ทั้งสององค์ลงจากแท่นมณี

● สมเด็จท้าวทศวงศ์พงศ์ศักดิ์

ทั้งอำมาตย์เสนาข้าทูลละออง

แล้วช่วยพรพูลสวัสดิ์พิพัฒน์ผล

พระญาติวงศ์พงศ์ศักดิ์รักษา

ต่างถ่านวช่วยพรพูลสวัสดิ์

ถ่านนั้นในไพร่ฟ้าข้าราชการ

● ควนเต็กสันขันธ์ศักดิ์ทรงศักดิ์

แล้วสั่งเหล่าสาวสรวด์ถ่านนั้นใน

โกลนคองชานโศเป็นโกลา ฯ

มางหัดสรีสุวรรณด้วยทรรสา

ให้สองราร่วมเสวศศิศวชัย

คุณองแล้วพักรเพียงพระสุริย์ใส

ถึงแจเใจเคียงคู่กับสุริย์น

ตามกศิศรเสกสมภิมย์วัน

ยังคมศิศรสังศิศวชัย

นางสุลแล้วถั่งให้วังสา

พวกเสนารับสั่งเป็นวงไป

เสนารลำนิงคนทวิชัยโณ

เสียงทวนไ้แว่นแคว้นทุกแควน

ต่างถักออกโรงประชันสนั่นดาว

กะทั้งสาวเสียงถั่นสนั่นไป

ความระบอบประเพณีพิชัย

แล้วกับไฟโศกควนด้วยทันท

ให้ถูกรักทั้งสองหย่าทมของสรี

พระขัติกรายกรานเข้าม่านทอง ฯ

มอญสมบัติในพระคณทั้งสี่สอง

สำหรับครองรวมจักรันควา

จงพระชนม์ทวยชนทมนพรสา

กับเสนาน้อมประนคยทมาลย์

ครองสมบัติควายกาตปาวสาน

ไ้พิงโพธิสมภารสำรวนใจ ฯ

พอทวยยังห้องทวงให้ผองใส

คอยวัยไ้หย่าให้ชคคิยา

ให้เจ้าพวทมนั้ตามคนข่มนเฑียร
แล้วชวนพระมเหสีให้ ลีลา
พวทเข้าเฝ้าเฝ้าเฝ้าพวทวิบาท
แต่โรงงานการเล่นยังเล่นไป

๑ จะแก้งกล่าวชาวเมืองมาคุเล่น
เกี่ยวทงานการสมโภชในพารา
พวทขึ้นมาเหล่านักเลงเลียงเครงควน
ชิงเขยเจ็กเก็กแย่งแย่งอไปง
นางข้านนอกชอกนาหน้าตาคน
ห่มแพรสีสองชั้นนพพิพั
ข้าทลงเหล้าชาววังยังกำกัก
ทนมัหม่มเกล้าเจ้าชู้ลฤก
พวทข่มกักลีลสวิชชิตายหย่าง
เขาจับไก่ ให้แพรแสสนวน
พวทผู้ชายรายเทวเทวผู้หญิง
ยังจับคู่หุ่ยนสนธิยา
ครันโพธิ์โพธิ์โพธิ์พอลบคำ
ยังเช็กตึงกั้งแซนทำแถมนคอ
พวททหนึ่งนั้ทตามตามถนน
ยังลงรุกประทุกักกั้เหมือนตย่างข่น
พอดตองหยกุกคอกไม้ไฟสว่าง
คอกไม้กักคนชิงกันวังกวาย
ไฟพะเนียงเลียงชุนฟูฟุ้ง
ค่างเพือกเพือกนเินไขว่กันไปมา

๑ ฝ่ายพระชนนีนางขุ่ปรางศรีคน

ค้อยโกล่ โกล่ระไ้ไ้เวียนไปมาทา
พวทากลับหลังเข้าวังใน
จากปราสาทต่างมาท้อสย
กว่าระไ้ไ้ไ้วันทั้งสี่วัน ๑

ด้วยว่าเป็นการสนททุกฤาสา
ยังข่มนั้ทั้งมาทุกหน้าโรง
ห่มแค้พินขาวม้านั่งตาโง
ออกเินโคลงโคลนเลอะเทอะทั้งตัว
จะนั้ข่มนั้ข่มนั้ข่มนั้ข่มนั้
ต่างต่างตัวเต็มประดาทุกนาร
นั้สทรวักขิตแก้ลวนแพรสี
เห็นนารูปร่างตามเป็นพรวน
เทวลาททางเินข่มนั้ตามถนน
ออกเินทวนเลียวลั้เข้าวิภา
เข้าพาคพิงพคพนชอชสา
ผู้ชายพาคพิงเพินเทวเินคอก
พวทหนึ่งนั้ทลงประทุกักกั้
ทนมมจอกนเรวาวออกมาน
ออกเินทวนเลียวลั้กักกักกักกัก
ให้คนคนนคกพลกั้ระจกั้ระจาย
แสงระจางแจ่มเหมือนคังเินทงาษ
พวทผู้ชายสว่นเสีียงเฮฮา
ทั้งพลพล่งโพล่งสว่างกลางเวหา
ชาวพาราเว้งวันชนอวมน ๑

ครันสังกั้ค้องข่มนั้ข่มนั้ข่มนั้

นักปรานีศรีสุวรรณจะขันทม
แล้วลยหลังสั่งสอนประสาตขิง
จะจำไกลไปหู่ด้วยคู่ครอง
หย่าถือนกนังลักสน์ว่าอัครเวส
ท้องซอตรงจงรักด้วยรักดี
ถ้าเทอกริ้วแม่หย่าโกรธพิโรธคอย
อนึ่งเหล่าสาวสุรางค์นางกำนัล
เมื่อคราวทูลปลุกให้พระกษัตริย์
ราชการภารธุระหย่าละเมิน
อันหญิงก็เพราะผลปรนนิบัติ
ผัวยิ่งรักหนักหยิ่งก็ยิ่งกลัว
คำของแม่แก่เท่าหนักคั้นก
ก็ทูลแล้วแล้วทางกลาไค

๑ พระยศวริกรายกัมมัยกมขาท
นางเจ้าโสมโฉมงามตามโบราณ
เข้าปรางค์ทองห้องศรีสุวรรณสถิต
พระขนอมหมอบกราบพระมารดา
แล้วฝากฝังสั่งศรีสุวรรณน้อย
กรุณาปรานีเหมือนพินิจ
โสมเฉลาเขว้าถึงผิกพลึง
หย่าปลุกปลั่งเครื่องชกถึงทศกรอน

๑ พระวิษณุพงศ์พนาถฉลาดคอย
สุริยทศกรีกเหมือนร่วมกรรม
พระชนนีมีรักพิศวาท
เห็นลูกเนินเกินหลักคั่นไถไป

จึงเซบซมลูกน้อยค่อยประครอง
แม่งามยิ่งยอศกศรีไม่มีสอง
ทบ่าให้ซ้องเคืองอชชาพระสาม
แม่มองเนตรนึกว่าเหมือนทาสี
ถึงราตรีกรายยาทหย่าจากัน
ประนทนอบโอรสอ่อนค้อยผ่อนผัน
หย่าขังกันทั้งสี่ดวงให้ลงเดิน
หย่าเร้งวันเวคร่างท่าห่างเหิน
จึงเวณราลีไม่มีมิว
รักสาธิตสุม้วยหู่ด้วยผัว
หย่าถือนกนังคู่ชายจะหน้าใจ
บุรุษรักนั้นไม่มั่งคั่ง
แม่จะไปส่งเจ้าหลานพาพาน ฯ
เชิงฉลากผ่อนผัดชกขั้วบรรหาร
แล้วรุ่งเจ้าเขาวมาดลัดลีตามา
นางเบื่อนนิคัยังคมแล้วกัมพนา
นางพระยาทศกนึ่งบัลลังก์ทอง
เจ้าจงค้อยปลุกฝังกันทั้งสอง
เขนคู่ครองนควาให้ถาวร
พัวเห็นแก่แม่มีช่วยสั่งสอน
จึงผ่นผ่อนอกออมถนอมกัน
ถูกหมายมอบชีวาเอนอาสย
ไม่เกียกฉนัก โสมฉายสายสุกใจ
ทวีกประภาสพทจาอชชาตัย
หมายมิให้กัลยาชอกมาทาม ฯ

๑ ฝ่ายพระหน้อยพิทริชิตเรศ
จึงเคียงเข้าเฝ้า โคมนาง โคมงาม
แต่ก่อนนั้นชวนเมืองเข้าเคียงซัด
ทนต์มกมลทินกันทา
ซอเขินมิ่งนรีมลทินบนแท่น
เมื่อเจ้ไข้ ก็ทลายคล้ายประทีป

๑ นางเหลียวครุ ว่าพระชนนีกลับ
พลางฉ้อฉนผ่นผ่นจำนรรจา
จะหุ้ยให้ ไซ้สอยคอบริยตั้ง
พอเข้านอกออกในไท้ ไซ้ซิก

๑ น้อยทรนึ่งพร้องเพราจะเสนาะเสียง ช่างกล่าวเกลยงกลับจะมาเป็นทาสี
การของพิทโทณก็ไม่มี
จะขอไซ้ โคมเฉลาขาวยอก
พระแยมเขมเขมเขมเขมทำเขมเขม
พิทบุณีรัตนมหาสุวรรณ
ทษำทมของทมางท่างเทินทำเหมินพิทกร
พระอุ่มนางวางลงมิลถึงก้อสน
เนอละมนอันแฉยแฉยธรวา
นึ่งท้ามแล้วทลายครั้งไม่พึงท้าม
ประทานโทสไปรทเกล้าทษำไค้กวน
ยันทมเด็กให้ส้าวรณพระผ่านเกล้า
แล้วนึ่งแฉยของคัพทังส้าวรณ
ก้อยเขยปรวางทางว่านิจ้าน้อง
เป็นทลายทนหลายครั้งทั้งแก้ลง
รู้ ทาน้องนึ่งแก้วเสียมแล้วนะ

เทินแก้วเกสรามันยังเขินขาม
มิลิทามสเก็กทรวนแก้วทา
สรวพิททจะวอนไม่ผ่นทา
เจ้าจะว่าเป็นทษำงไวระไคร์พัง
ทษำทวงแทนท่างเทเหมือนแต่ทลึง
จะนึ่งนึ่งทษำไข้ไม่ไค้ยา ๑

น้อมค่านับทเรศพระเชคดา
นึ่งเป็นทษำทของสพระทรวนวิท
ทมนั้นระวังตั้งไค้มิให้ผิก
พระทษำคิกเคียงคูกไค้มิ ๑

แต่เคียวทททททททททท
ให้ช่วยทททททททททท
บุญเวาเคียวคัพทองแล้วนึ่งรัก
มาไค้ช้วนเนครทตมถึงมจัท
เขินนึ่งรักทรวมจิตไปนิทรา
แสนสรวททุมพิทชนิศดา
นางมารยาชยคเขยฉนเขยฉนธรวน
ชินทวนลามลุดค้องของสงวน
นึ่งจะช้วนทษำคัพททษำคัพท
จะหุ้ยเผ่านวคัพทไม่ผ่นผาย
พระเอนทายทคัพททษำคัพท
กัพทเจ้าของนึ่งคัพทคัพทททท
แต่ทททททททททททททท
ทททททททททททททท

พลางประโลมโฉมฉายสายสุทไธ
 ประครองเคียงเอียงแอบแนบแนบ
 สายสมรผ่อนตามความสำราญ
 กังกำลังมัจฉาสำแดงวิทธี
 ลงเล่นน้ำกำกึ่งถึงสุธา
 ปลากระตักพลิกกริยทวีปไทร
 มัจฉาถึงลงเล่นชโลทร
 สลวยแล่นลมทวนให้บัวคลัน
 มัจฉาผูกพันพ้องชนพ้องฟู
 สองสนทษาคชสมสรวาท
 จนเที่ยงคืนวันรสสุมาลัย
 พอลาวเกอน์เลื่อนลับขยับเมศ
 เหมื่อนสังคีตคึกคักขยชา
 ลำปางขงนึ่งยัดถึงถ้ำอาสน์
 พระโฉมขงทลงเลขแต่เชยชม

ค่อยเคลื่อนไคลไคลรำพันประทุมมาลัย
 ทวีระกองเกยกรกชศอกประสาน
 วิทธีกาลเกือกกระนองทั้งสองรา
 ให้มีกมิกกลางทะเลและเวหา
 สะท้านกะทั้งหลังปลาอานนนอน
 เมรุไกรโยถอยออกจะถอยคลอน
 คงคาคลอนกลันคดถึงฝั่งสินธุ
 จะฝ่าผืนไปไม่รอกก็รอกสู้
 ท่าร่วมรวีรวีประจักษ์ใจ
 ไม่เคลื่อนคลาศกลายใจพิศมัย
 หลับหูในมณฑลของทั้งสองรา
 การเวกเว้นร้องก้องเวหา
 พระผ่านฟ้าฟุ้งพันต้นขันทม
 เกียรคาสทวยสรวางค่านางสนม
 เพลินนิยมนมจกวันนิทรา ฯ

ตอนที่ ๑

พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

๑ จะกล่าวถึงภัยความไปตามเรื่อง ถึงข้าทมิฬของปรเมศพระเชษฐา
 องค์พระอภัยมณีศรีโสภณ ตถยาทหู่คหามาช้านาน
 ภัยกับนางอสูรนิรมิต เป็นคู่ชกเคยชมสมสमान
 ท้องรักใคร่ไปตามยามกัณการ หน่นางมารมีบุตรบุรุษสาช
 ไม่คลาศเคลื่อนเหมือนองค์พระชงเคช แต่คงเนทวคงทกทั้งสรวีฉาย
 ขงกำลังถึงพระยาชชาพลาย มีเขยวคล้ายชนนีสักกา

พระบิดรค์ชงศักดิ์กิริทไกร
 เฝ้าเลี้ยงลูกผูกเปลแล้วเห่ข้า
 จึงให้นามตามหย่างข้างมนุส
 ชำมรงค์ชงมาค่าบวิ
 เจียรยากคากองค กิซงเปลือง
 สอนให้เจ้าเขี้ยวมิวิชา
 วันหนึ่งนางชงวิเลือนา
 ภิณะให้ โลมากุมภพาล

๑ ฝ่ายกุมภวสินสมุทรสุทศวาท
 ความรักพ่อยิ่งกว่าแม่มาแต่ไร
 เห็นชงธรรม์บัณฑิตสนธิหนึ่ง
 โลกถ้าพองตองเชิงละเลิงมา
 หนักหรือเขาเขี้ยวทมิไม่รู้จัก
 เห็นทากชายพรายงามเป็นเงินวาง
 ไม่เคยเห็นเป็นน้าสนุกสนาน
 ออกวิ่งเต้นเล่นชรายสยายของก็
 กว๊นหนอนาชาทเชือกเสื่อสมุทร
 ยิงถูกน้ำดำลึงยังเกรียงไกร
 ละลอกซึกพลักเข้าในปากฉลาม
 เห็นฝูงเท็งออกเกลือกกลองกลางชล
 กรันฉลามไคไม่พุกก็โผนจับ
 กรันจับไคให้ระแวงแคลงวิญญา
 ลูกกระซอกลากหางชนกลางทาก
 ระเบิดไปให้พระบิดากู
 ถึงทูลท้อวังบอภิกุเวส

ก๊วยเนอไซมิไค กิทธิธยา
 จนไทยกล้าอายุไคแปดขัย
 ชือสินสมุทรกุมภวสินศรี
 พระภุมิถะผูกให้ลูกยา
 ให้เป็นเครืองนมทมิโอรสา
 เพลงสาครวราสารพิศพิศชำนาว
 ออกจากถ้ำเทียวทมิภัสสาร
 กิณสำนวนวันเวียงนทิงใจ
 ไม่ห่างบาทยิศาชชาสย
 ก๊วยมิไค ชูเซ็นเช่นมารคา
 หนีไปวิ่งเล่นทมิในคทา
 เห็นแผ่นผาพิงผิมคยิกทมิทาง
 เข้าลของผลึกก๊วยก๊วยลึงคพิงผาง
 ทเลกว้างข้างชวาลวันย้าทง
 พระกุมภวเพลินจิตพิศวง
 แล้วโศกหลงเล่นมหาชลาลัย
 คำไม่ผูกเลยทมิวันถักถักไค
 เทียวเลขวไลชยปลาในสาชล
 ลอกออกตามซึกเท็งออกเสื่อสณ
 กิคว่าคนมีทางเหมือนทมิข่างปลา
 ทมิลบกลอกกลางน้ำย้าล้ามิจา
 เช่นนี้ปลาทมิอะไรระไควรู้
 แลประหลาดกลักสนามิทาท
 แล้วลากลึงเข้าในถ้ำก๊วยก๊วยลึง
 พระลัมเนทมิเทียวทมิทมิหน้าทมิ

เห็นลูกลากเงือกน้ำแก้คำพิง
เมื่อเห็นเล่นหยู่ในคูหา
พระลูกเล่าตามจึงทุกสิ่งไป
แม่นแม่เจ้าเขารูว่าแรงนัก
ระโกรธเกรี้ยวเคียวเล่นเป็นลูก

๑ สิ้นสมุทกุมารชาวฉลวาก
จึงทูลถามความจริงด้วยกริ่งใจ

๑ พระพื้งคำน้าเนตรลงพรวกพรวก
แดงเล่าลูกขาสารพัน
แม่ของเจ้าเขาเป็นเชื้อผีเสื้อสมุทร
จึงกำเหนิดเกิดกายสายสุกใจ
ไปเบียดประทุศทุธาถ้าเขาเห็น
แม่นสิ้นสมุทสุกสวาทพ่อคลากแคล้ว

๑ พระโอรสรูปร่างไม่แคลงจิต
ด้วยแม่กลีบขี้อปรัตติสน์เป็นยักสรวาย

๑ ฝ่ายเงือกน้าชอนกลงนั่งสลับ
ร่ำสาสนสนทนในใจ
ค่อยเขยอนเลื้อนลูกชนทงเรย
พระผ่านเกล้าเจ้าฟ้าในธำทวิ
พระราชบุตรฉลวากถ้าหากเหลือ
ทั้งลูกเต้าเผ่าพงศ์พิศพราย
พระองค์เล่าเขาดีพาเอามาไว้
ขอพระองค์จ้างไปรบกแก้ ไทสทันท
ซึ่งปากถ้าทำลายลงเสียหมด
ข้าเห็นหย่างนางมารจะนานมา

จากยัดดังที่มาห้ามแล้วถามไป

เงือกน้าเอามาแต่ข้างไหน

พระตกใจจึงว่าด้วยปรานี

กลัวจะลอบลักพระนิคาทนี

ไม่พอที่ชวนจะบันล้าย ๑

พื้งพระบาทพิศวงศ์ให้ดังสย

เหตุใดจึงจะเป็นไปเช่นนั้น ๑

ก็คิดถึงยากขามวิโยคยิ่งโสกสลับ

จนพากันมาขึ้นทมนทรมโซ

ขึ้นไปผูกคอบบิภาลงมาไค

จนเจ้าไคแปกขเข้านั้นแล้ว

กายหรือเป็นว่าไม่ถูกเลบลูกแก้ว

ไม่รอกแล้วบิศวงศ์ก็คงทาบ ๑

ว่าคานคิกเลียบโหมไคหวาย

ก็พมพ่ายชลนาโสกาตย์ ๑

ก็พิศพิศสองแฉ่งแดงใจ

ระกรายไหวว่อนว่าให้ปรานี

ยังมันเห็นขมขมประนคยทสรี

ข้าชอชวิตไวทอย่าไคต้าย

กิงหนิงเนอนจะแยกแตกสลาย

ยังนคกกายเกอยจะคินสนชวัน

เล่าพระทัยทชทอมเหมือนหม่อมฉัน

ช่วยผ่อนผันให้คตชกรชกชีวา

ให้โอรสยดกยังคหา

ระอาสาเกลี่ยชวยเสียให้ค

หนึ่งพวกพ้องของข้าคนาญาติ
หมั่นประสงค์สิ่งใดในที

๑ พระพั่งเงือกพุกไท้ให้สังสาร
รู้เราสารพัดน้ำอัสรวร
เราครองครุฑนักระหนางผีเสื้อ
ท่านเอนทางกลางทะเลคะเนใจ

๑ ฝ่ายเงือกน้ำคำนับอภัยว่า
อันน่านมีนามตามโบราณ
เป็นเขตแคว้นแดนทนางผีเสื้อ
ข้างทิศใต้ไปจนเกาะแก้วมัจฉา
ไปกลางย่านบ้านเรือนตามไม่
แต่สำเภาชาวเกาะเมืองลังกา
ถ้าเสียเรือเหลือคนแคว้นางเงือก
เหมือนพวกพ้องของข้ารพาทิ
อาชญาห้าวร้ยแปกสิบเสก
แม่นจะหนีผีเสื้อด้วยแรงวร
แต่โยคีมมณต์หุ้ยทนต์
หุ้ยเกาะแก้วพิศการสำราญใจ
พวกเรือแตกแตกฝรั่งและฮังการี
กัวยโยคีมมณต์กลวิชา
แม่นพระองค์ซึ่งวิฤทธะกิดทนต์
เผื่อสำเภาเขาซีกพลัดเข้าไป
แต่ทางไกลไม่นับถึงร้อยโยชน์
กลางคงคาสารพัดระชุกเคือง
แม่นก้างก้างข้าระพาหน

ซอของบาทบงกชบทสร
ทึ่งมิจะเอามาสารพัน ฯ
จึงว่าท่านคณคชยัน
หุ้ยพุกกันอีกสักหน่อยจึงค่อยไป
แต่ไท้เทนมอไม่วักำแห่งไหน
ทำอย่างไรจึงจะพ้นทนต์ทรมาน ฯ
ข้าพระบาทชายสนทนต์ถันดาน
อโนมาณเคียงกันสทนต์
ข้างฝ่ายเหนือถึงมะทิงสระสังข
ทนต์ทางจรเจ็ดเคือนไม่ไกลอนคภา
สมุทโทซึ่งซีกถันทนต์
เขาแล่นมามีข้างหุ้ยล่าง
ขึ้นมาเลื้อยเอาไปชมประสมสร
กัวยเคิมทนต์ยาเป็นมณต์
จึงแจ้งเหตุแคว้นทางกลางสมุท
เห็นไม่สทนต์แดนกัวยแสนไกล
อาชญาถึงพันเสกถันเพกไส
กินถันไม่เผือกมณต์พรณผลา
ซันเป็นสทนต์หุ้ยสำนถันทนต์
ปรายยันคาภทนต์พรายไม่กรายไป
ถึงโยคีเข้าสำนถันไม่ถันถัน
ถันไท้ ไคยสารไปบ้านเมือง
ถันเขาไซคิวิฤทธันซันทนต์
จึงชายเขียงบงกชบทมาถัน
เจ็ดราตรเจียวจึงจะถึงถัน

ทามประมาณสามวันจะทันตัว
 ไข่วางหน้าไปเสียยังจะยังชั่ว
 ชีวิตควยนี้มันไม่เสียกาย
 ถ้าเห็นชอบท่งก็ทะเล้นหาย
 ไปหากชายตาขาวมาฟัง ฯ

ค่อยมันเทาทชสโมารมยหวัง
 ไท ไท กังถ้อยคำทว่าพัน
 วจกโทสทำคุณหย่าทุนตัน
 วจนสายันหัยกัสมาจะว่าเรา
 ไปช่วยฉุกลีลาใหญ่ขึ้นให้เขา
 ช่วยอุ้มเอาแกออกใบให้สบาย
 มาปากถ้าแลเห็นวลชลสาย
 พระพุ่มฟายชลนาก้วยอาถัย
 เห็นมิกชิกมั่งคงไม่สงสัย
 ลงท่ในวังวลชลธาร ฯ

จะมาถึงที่มหาพรตสาธาร
ทั้งเปรี้ยวหวานสารพัดแล้วล็กมา
นิมิตรหย่างนางมนุสเส็นท่า.
ล็กมาเข้าในห้องทั้งสององค์
ท้องของตัวเต็มท้องไม่ท้องประสงค
ประทานองค์ โอรสสู้ออกอม
ประคองกายกอดแนบแนมจนอม
แต่คึกอานหวานล็กมาจะล่อลวง
ทุกในอนนั้นล็กมาทำพาหุลวง
ให้เริงร่าวงงยับหลักระยับไป ฯ

- ๑ ฝ่ายผีเสื้อเมื่อยจากพรวกถูกลูกแก้ว แทะพลิกตัวกลิ้งกลิ้งไม่หยุดยั้ง
ให้ทมกมุ่นชุ่นคล้าในน้ำใจ
พอมือยหลังถลึงถลึงจิกนิมิตรณัน
มาสังหารผลานถ้ำระยำเป็น
แล้วอารักศ์ควักถ่วงเอาควงเนตร
ทั้งกายสั่นพรันตัวควักถ่วงกาย
จึงถ่มกรวยบาทมึงสู่พระชงสัถิกิ
ไม่เคยเห็นเป็นวิบัติอัสรรย
- ๑ พระพื้งนางทางนัถกนึ่งหมาย
เห็นจะไปไ้ถ่ถลกกรอกชั่ว
พอไ้ช่องตองลงวงคุกคามเล่ห์
จึงกล่าวแกล้งแสงเสเพกขาย
อันเทวนันนค้อมีจระสา
แล้วเสแสงแกล้งทำย่น้ำคา
แม่นันสนุณขุณนางในปางนี้
จะถอกสพชยหน้าโสกาลย์
นัถจะไ้ไรสเกาะพระเคราะห์เจ้า
เหมือนงอนง้อชอชวักแก่เทวนัน
- ๑ นางผีเสื้อเชอถอวอประนท
ตามคำวาสารพัดไม่จักคำ
- ๑ พระพื้งคำสำรำนสำหรัคคิก
คำวานั้นแต่ครั้งตั้งเมรุไกร
ให้ไปหยุดผู้เคียวที่คินเขา
ถ้วนสามคินสามวันจะบันคาน
- ๑ ฝ่ายนางผีเสื้อกเชอถอ
แก่พลิกตัวกลิ้งกลิ้งไม่หยุดยั้ง
จนเสียงไ้แกว้งชันสนันเนิน
ว่าเทวนันที่เกาะนั้นเกาะเห็น
แกว้งพระเนนทูนางแทบวางวาย
สำแดงเคช้เกาะกลิ้งไปลัหาย
พอพินทากก็พอแจ้งแสงตะวัน
แล้วนางยักส์เล่าตามเนนความฝัน
เชินชงธรรมช่วยทำนวยวายหรือคิ
ซึ่งฝันรายก็เพราะจิกเวรคิกหนี
แก่นางผีเสื้อนี้จะอันทราย
สมคเนจะไ้ไปก้งใจหมาย
เจ้าฝันรายนัถร้องต้องคำรา
ระหมายมากเอาชั่วชีวิตสา
อนิจาโทยายเยียวสายใจ
ไม่มีที่พึ่งพาจะอาศัย
ระกำใจกว่าจะม้วยไปถ้วนกัน
พอยันเทาโทสาที่อาสัน
กล้วแต่ชวันเนตรพิระมิทำ
- พระชงบสงช่วยชอุบถัม
ช่วยแนะนำอนุกูลทอย่าสูญใจ
จึงว่าผิกสายสมรทาสอนไม่
ว่าถ้าใครฝันร้ายจะวายปราน
แล้วอกเข้าอกปลากะยาทร
ให้สำรำนรอกทลายสยายใจ
คิกว่าชอสุรพิทพิสมย์

จึงทอว่าถ้ากระนั้นฉันจะไป
พระโศมยงคงหยู่ในคห
จะบอกใจให้เหมือนคำที่ร่ำพัน
แล้ววันทาของค์พระชงโศม
ท่าย่านงนักรักตัวถวิลกร

๑ สิ้นสมุทสุกเส็นสงสารแม่
ให้ทิ้งพลึงถ่วงด้วยชนนี้
บิดาครั้นแจ้งจึงแกล้งห้าม
หยู่เขย ดเถระเสนาะครั้น

๑ นางผีเสื้อเมื่อแรกก็แปลกจิต
จึงวิบออกนอกคฤหาแล้วคลาไคล

๑ ฝ่ายองค์พระอภัยวิไลโศม
จึงทบบัณฑิตเขามาครวญ
ให้ถุกถักผลึกแผ่นสีกาลัม
เกลี่ยปลีกลาสหาคชายุคองศา

๑ ฝ่ายเงือกน้ำสำหรับทะเลลึก
พอแจ่มแจ้งแสงทองผ่องโคม
จะไปลอยคอของค์ชงสวัสดิ
แล้วออกจากวงวังไม่รั้งรอ
พอเห็นองค์ชงขบสโธรสรา
จึงชวนลูกสาวนัยกับภรรยา

๑ พงศ์สัตว์ทศานางเงือกนัย
ประไพพิศตรลักสน์ล้ำวันข้าม
ชนเนตรเกศกร่อนสาก
พระเพณพิศพิศกิตมาบเลี้ยกายควง

หยู่เขาใหญ่ในป่าพนาวัน
เลงรักสาธุกนัยคอยหม่อมฉัน
ถ้วนสามวันก็จะมาท่ายาอาวรณ์
ปลอบประโลมลูกแก้วแล้วสั่งสอน
แม่นไม่นอนมารคามารัก
ก็ขวัญแน่นว่าบิดาจะพาหนี
เจ้าโศกตรวยถมยังคมคัล

จะวราตามเขาไปโยในไพร่สนั่น
แล้ววิษณุถนอยกลอยวิทย์
ครั้งชงวิทย์ปลอบลูกชายหายสงสัย
ไปเขาใหญ่ในป่าพนาวัน

ปลอบประโลมลูกชายจะผายผัน
เอาผ้าพันผูกแล้วลล
สมอาวรณ์วิบออกนอกคฤหา
แล้วลลลลลลลลลลลลลลลลลล

ไม่วายนึกถึงองค์พระชงโศม
ปลอบประโลมลูกเมียเข้าเกลี้ยกล
ให้สมนึกชงสัจฉาเทอมาทอน
ค่อยเกลื่อนกลายว่าเยลกลกันไคลคลา
หยู่ชายหากพร้อมกันก็ทรวรา
คลานชันมาชายฝั่งแล้วยังคม
ก็แหม่มช้อยโศมเฉลาทั้งเผ้าผ
ทั้งเนื่อนมนวนเปล่งออกเต่งชวง
ถึงสร้างค่านางนาถในวังหลวง
แล้วหนักหน่วงหนักที่จะหนีไป

จึงทรีกว่าทาเงอกมาคอยรับ
เราล่อลวงนางผีเสื้อกเชื้อใจ
ช่วยเมกพาพาตรงไปส่งที่

กลางคองคาปลาร้างทลายพันธุ

๑ เจอกผู้เฒ่าเคารพอภิวาท

สเก็กขนชงข่าจะพาไป

อันอำนาจชาติเชื้อผีเสื้อน้ำ

ควยกลั่นลายคล้ายท่านผู้มารดา

สัควในน้ำจำแพ้แก่ผีเสื้อ

หย่าเกรงภัยในชลทวลวิ

๑ พงส์ถักรักทริทชวณสินสมุทร

พระชงข่าเจอกน้างามวิไล

เจอกประคองสององค์ตงจากฝั่ง

ค้อยฟูฟ่องร่อนน้ำไปท่ามกลาง

๑ พระโคมยงองค์อภัยมณีนาค

เหล่านลตามถ้วนลตามตามกันมา

ฉนากหญ่หญ่ฉนากไม้จากหญ่

ฝูงพิมพาพาฝูงเข้าแฝงวน

กะโท เวียงเคียงกะโท ชนโยกทาง

มังกรเกี่ยวเกลียวลอคกอกมึงกร

ฝูงม้าน้ำทำท่าเหมือนม้าแผ่น

ทะเพียนทองถ้องน้ำน้ำทะเพียน

เห็นตะเมาะเกาะเขาเขี้ยวชอุ่ม

จะเทลิยวชาญสายสมุทรสุกสายคา

จะเทลิยวสุริย์แสงเข้าแฝงเมค

ช่างสมถึยวาทาจะหาไทน

เคียวนไปแรมทางกลางอรัณ

พระโยคีมีเวทวิเศษชยัน

จะยั้งกันภัยพาลประการใด ๑

ขอรองบาทบริรักษ์จันคักสย

พระหน่อทียให้ชีวิธา

ปลาไม่กล้ากลายกลั้วทวิธา

เมอภัยซ้ำซ้ำจึงอ่อนทຍอ่อนถ้ำถัง

เปรียบเหมือนเนื้อเห็นพขให้ชักทถัง

ชนนึ่งยังข่าจะพาไป ๑

ส่อนให้บุตรขอขมาอชชาสย

พระหน่อทียขอขมาชนบ้านาง

มีถ้ำถังถึถาสค้อยวาททาง

ลูกสาวนางเจอกงามตามถึถา ๑

เพลนประพาดพิศคห่มมัจฉา

ค้อยเคลดอนคลากคล้ายคล้ายในสายชล

ชนฟูฟ่องฟูฟ่องระของฝน

ข้างผุดพ่นฟองน้ำข้างกำจร

ดองถึถ้างกลางกระแสดลสกลน

ประชมช่อนแฝงชลชนวนเวียน

ชนถอยเด่นเลียวถึถวักถึถวียน

คากเคียวคเพลนจนเกินมา

ไซกทะคุ่มเคียงเคียงเวียงรุกธา

จะแลชวากวันคลุ้มคลุ้มโพยม

ไท่ วิเวททวาคองค์พระชงโคม

ฟังดำเนินเสียงกลิ้งกลิ้งกรนโครม
พอเห็นย่ำคำพลบลงโพล่พลัด
พระหำมเงือกสองลาก้วยปรวน
เห็นละเมาะเกาะไต่ที่ไทรกว้าง
เวาหนีนางมาไต่ก็ไถลถัน

๑. นางเงือกน้ำเข้าสอนพระชงส์ถัก
นางรู้ความตามมาไม่ช้านาน
อันตาเข้าดำคำเห็นสว่าง
ถ้าแก่กกล้ำตามัวเป็นหมอกควัน
แล้วว่าแหวกแยกองค์พังสักรัต
สถาคันต้นปลักเสียงครกกรน
ครันรุ่งเช้าเข้าเกาะเสาตงไม้
เงือกก็หาอาหารกินตามเคย

๒. ฝ่ายนางเงือกสอนทุกสิ่ง
ขอชีวิตพิสดานตามคำวรา
ไต่สามวันวันทศสถกกิจ
อุล้าต ยืนฝันใจให้ประทัง
เห็นตงไม้ ในข้ากว่าเข้าปาก
ท้มกหน้าตาตายค้อยทลายมัว
ถึงประศุกหาเห็นเย็บหุ
เข้าในห้องมองเขม้นไม่เห็นใคร
แลถูกยักเข้าเล่าก็หาย
เสียน้ำใจในอารมณ์ ไม่สมประที
ลงกลิ้งเกลือกเสียดกายร้องไห้ไต่
พระรูปหล่อพ่อคุณของเมียอา

ยิ่งทูลโหมนัสในวิหัทวิ
ทองทะเลมกมัวทวิวิ
ประเคี้ยวลมกล้ำสถาคัน
หุยกเสียดยั้งให้สยายจึงผายผัน
ค้อยกลางวันจึงค้อยไปให้ดำราน ฯ

ยังไถลถันก็ทูลประมาททำอาทาน
จะพวยพานพาดันคายวายชวน
ทั้งเกินทางเร็วแรงแข่งขັນ
จะผายผันล่องทางไปกลางคืน
พลางสยักโยกทางไปกลางคืน
จนคักคั่นรบกวนไม่หุยกเลย
พระตงให้ ยืนตรงค้ำเชิงเสวย
แล้วรียลล่องไปในคงคา ฯ

ไปนั่งโซเซหาหุยมิพญา
ค้อยออกปลาดคนนอนอ่อนกำลัง
เจียนชีวิตจะเก็ทคัยไม่กลัยหลัง
ค้อยเซซังชวนซงไม่ทรงตัว
กำลังหยาบยื่นชยออกจนกลดกหัว
คิกถึงผิวเหวี่ยงอย่างมาลงไพร
เซ้อกถกเกิดเข่นเข่นโดน
ยิ่งตกใจเพียงจะคนสันชัว
นางยักสรวายรู้ว่าพาดันหนี
สองมือค้อยกุมพุ่มน้ำตา
เสียดโซโซก้องท้องคทา
ควนทรวอมาทงกว้างหมองหมางเมื่อย

ทั้งลูกน้อยกลอยใจไปก้วยเล่า
 นื่องร้อนร่วมกลมไวกังไฟเลีย
 ถึงแป้นแล้วไม่กลัวคาลาก
 คึงแค้น้องระไค้ผู้ไค้เซย
 เสียบแรงรักหนักหนาสุดส่าถันอม
 ช่างกระไรใจก็ไม่ยักยอน
 ก้วยแรงนัยถอยทวยสยพลัย
 ร้องเวียกถุกผิวเพือนเหมือนละเมอ
 ระกำอกลมกุ่มนุญพิโรธ
 ประหลาดใจใครทนมมาก่อการ
 สีสานทมนุญสระเย็กนั้น
 ชักตื้นผืนสมุทรอย่างไร
 พลงราฟึงถึงจะไปไม่ไกลนัก
 ไมโทหนผดุนออกนอกประตู
 เกาะโคกโครมโถมว่าสายสมุทร
 ไม่เห็นผัวคว่ำไปไค้แต่ปลา
 ค่อยมีแรงแผลงวิหิตการนรธ
 ผ่ายบ้สารวาชิตกพรายพาด
 อสุริยเสอจึงชุกดาม
 เห็นมนุญวถะอองทั้งสองคน
 ● ผ่ายพวกผทหุญทักตักสัน
 เห็นเงือกพามนุญบริวารไป
 ชำนกร่ายทมาขะตามกัซามเก็ก
 เห็นจะไปไค้ครันจนวัน
 ● นางผเสอเทือกโกรธโลกทถึง

เหมือนควักเขากวงใจนึ่งไปเสียบ
 ทุลหวิเมยช่างไมไ่ว้อลลยเลีย
 เคยรวมอาสน์อกร่อนพ้อคนเอ๋ย
 เหมือนพระเคยคู่เคียงเมื่อเทียงคน
 สู้คออมสารพักไม่ชักขึ้น
 นางส่อนอ้าปากจนวากเรอ
 แล้วก็กลัษพลิกพินคั้นเผย
 ไม่เห็นเทอทอดกายก้งววยป่วน
 กำลังโกรธกลัษแรงคำแหงทาน
 ช่างคิกอานเขาคู่ของกูไป
 สักทมันพินกัไม่ฮากจะทวากไทร
 มาพาไปไม่เกรงข่มเทงกู
 จะตามหักคอกินเหมือนชันทุม
 เทียวตามคูลอยลงในคงคา
 อุกตฤคาคำคั้นเทียวคันทา
 ควักถุกตาสูยเลื้อก้วยเกือกทาน
 ตะโกนถ้องเวียกทาโยธาทาน
 อลทม่านชันมาทาในสายชล
 มึงพญ่ตามเขตนแขวงทุกแห่งทน
 มาในวนวังย้างทอย่างไร
 ครันไค้ ยันจึงแรงแกลลงใจ
 ช่างทิสไค้แต่เมอคินวันชัน
 ก้วยลูกเล็กเทือกทัวไม่กลัผ
 ก้วยท่วงทริบริชนไม่นอใจ
 ไค้กึงหนึ่งบุคุนรวรชุนไค้

ลุดกเลโครมความออกตามไป
 เหล่าละเมาระเกาะขวางหนทางยักส์
 เสียงกรกกรนกลั่นกลุ้มชนกลุ้มกาย

๑. ฝ่ายพระอภัยมณีซึ่งหนียักส์

ขึ้นลุดทางกลางชลาลัยทำคั้น
 จึงถามเงือกว่าในเงือกไหน
 ไม่เห็นแสงสุริยขึ้นตะวันเคียน

๑. ฝ่ายเงือกน้ำสำเนียงแนบในจิต

กัวยเกษนางยักข์ขึ้นมีกำลัง
 จึงทูลองค์พระอภัยว่าไซ้
 คงกันกันวันนั้นหนีไม่พ้น

๑. พระอภัยใจหายไม่วายเหลียว

แต่มาเนกรัสทรรฐ์ กักพัน
 จะไปไหนไม่พ้นผืนน้ำ
 ทำนส่งเราเข้าที่เกาะละเมาระ
 แล้วว่าแก่งสินสมุทรสทกรัก
 หนักพอชอชอตาบวาชวัง

๑. สินสมุทรมิไค้กลัวกลับทวิธ

แน้นมารคามาคามจะห้ามไว้
 ลุกจะค่อยลอบตามแต่ห่างทาง
 แล้วแผ่นโผนโงนลงทะเลม
 เทยวกำคั่นคั่นตามจลาไช้
 เสียงโผนผางกลางน้ำแต่ลำพัง

๑. ฝ่ายผีเสื้อสมุทรไม่หยุดหย่อน

กำลังน้อยลอบดกด้วยชอกกิน

สมุทรไท้ทวยจะลุ่มลุ่มกลาย

พเจ้าหักหินหลุกหลุกกลาย

ผีเสื้อร้ายวิบรุตไม่หยุดกิน ๑

กับลกรักเงือกน้ำไปตามคลื่น

เห็นทมนมาข้างหลังดังสเทือน

สลากันลมไทยก็ไม่เหมือน

เป็นคลื่นเคลื่อนคลอนลั่นสนั่นคัง ๑

คือว่าวิธยักส์ร้ายมาพายหลัง

ชั่วครวญเห็นไม่เป็นตน

เสียงกรกกรนมารนางมาดางหน

เห็นสูกจนจำม้วยลงด้วยกัน ๑

ให้เปล่าเปลี่ยววนเวียนาเพียงธาตุน

ออกสำทกลั่นกลั่นน้ำตาแล้วพาที

วิบากกิมักจะสุทัยเป็นผี

แล้ววิบหนีไปในน้ำแต่ลำพัง

แน้นนางยักข์จะมารบึงกลับหลัง

กันแสงดังดูดยาก้วยอาลัย ๑

ลูกไม่ชอจากพระองค์ผู้ย่ำงสย

พระวิธไปก่อนเข้าหาปรวามภ

ทบุดันทางจะได้พบประสยสม

พระปรวามภเวียกไว้ก็ไม่ฟัง

พอจยไค้ปลาอินทรชิตหลัง

ค่อยลอบขรรจรมาในวาริน ๑

ครั้นลุดอ่อนออกสำท้วยสาบกระสินธุ

เจียนจะสิ้นชีวาในสาคร

ไต่สามวันทันผัวกับลูกน้อย
กะโหมโชนโชนโชนโชน

๑ ฝ่ายเงือกน้ำกำลังถึงที่สุด
เรียกลูกสาวคราวนี้พอจะมารนา
นางเงือกน้อยส่ายเต้าเข้ามาผลัด
กำลังสาวคราวก่อนด้วยจวนเจิน

๑ สิ้นสมุททุกหย่อมทุกนางยักส์
ทวยเห็นแม่แต่รูปนิมิตไว้
แล้วร้องถามตามประสาเป็นทวาร
โชนกะโหมโครมครามตามเรามา

๑ ฝ่ายนางอสุรีผู้เสือน้ำ
เป็นท่วงตัวมีวักแถมแจก
หรือจวนตัวก็ตัวเมียไปเสียก่อน
จำจะปล่อยโคยก็เม้นมิไป
จึงตอบโต้ไปปากโอวสวาช
เจ้าแปลกหรือคือนั้นแลมารคร
ออกเกินทางหย่างนี้คือนิมิต
ไม่มีเจ้าอำพรางท่ายากลางแกล้ง
โชนพ่อเจ้าเล่าแม่ไม่แกล้งเห็น
แต่จากออกทกวันแล้ววันตา

๑ สิ้นสมุททุกแห่งเสียงสำเนียงแน่
ทวยปร่างข่างเปวศรมเพชใจ
กะนั้นหรือพระนิคามีน้ำพิ
จำจะบอกทลออกดวงทรวงเนอความ
จึงเสแสร้งแกล้งว่าข้าไม่เชื่อ

เห็นเดือนลอยลึบลิบขึงด้วยถน
กลนกระฉ่อนผากผานสท้านมา
ครั้นจะทวยกับก็ไล่ไกลนักหนา
เจ้าช่วยพาภวนัยไปไท่พัน
แยกกลั้วทวยแล้วกลั้วกลั้วกลน
ออกกลางชลโยกทางผางผางไป

เห็นผิกพิศกรรมมารกาน่าสงสัย
สงสัยใจออกขวางกลางคองคา
นี้ศัตวกับหรือศัตวน้ำค่านักหนา
จะเล่นข้าทำไรจะไครรู้

ไต่ยีนคำโอรสนักออกสุ
ไม่เห็นทวยกับกันนั้นฉันใด
หรือซุ่มซ่อนทวยเกาะละเมาะโชน
จึงจะไต่จับกุมตลุมบอน
มิใช่ชาติยักส์มารชาวมร
เมื่อนั้นทวยในถ้ำไม่จำแกล้ง
รูปจึงผิกไปกว่าเจ้าเจ้าจึงแกล้ง
แม่แกล้งแปลงตัวตามเจ้าจามมา
ท่ายทลงเล่นจงไปทวยในกุหา
ขอมารคาอัมพน้อยเด็กกลอยใจ
รู้ว่าแม่มันคงไม่สงสัย
ช่างกะไรราวีไม่มีงาม
ทั้งท่วงที่ไม่สุภาพท่ายขวยขวย
ท่ายให้ตามเข้าไปซึกพระนิค
จะฉีกเนออินเล่นเป็นภักสา

ถ้าเป็นแม่แม่กันนั้นจงกรณา
ด้วยพระองค์ชนนี้เป็นผีเสื้อ

พระบิการันรณทนมกรมาน
ก็ถึงวงศ์พงศ์สาคนาญาติ
เห็นมารควรซ่อนตัวด้วยกลัวตาย

ประทานโทษไปรุดปล่อยไปหน้อยเด็ก

ดูขอปลาชุกดีสักกับเคี้ยว

แม่นั้นพบชาย่าขี้ขี้เป็นสุข

จึงจะชวนบิการันรณทนมกรมาน

๑ อสุวิศีลไม่เชื่อถ้อย

แมลงกับเกิดคืองดงคดกรวิทย์

ถ้าแม่นั้นแม่แม่แรกภูธรนี้

นั้นกนทนางแมลงความจึงตามมา

จะไปไหนไม่ห้ามจะตามส่ง

แม่ขอพบพุกาประจำเคา

๑ สิ้นสมุทสุกคดลาคไม่อาคยอก

มิใช่การมารการะกลาไกล

ซึ่งจะให้ไปบอกออกมากทา

พระแม่หย่าทการะทำให้รักาน

๑ อสุวิศีลเหลือเหลือจะอก

ช่างหลอกหลอนผอนผอนจำพรรษา

จะรับไว้ ใตฟ้าไปหาพ่อ

โกรธทวาคผาคเลียงสเนียงคัง

ช่างว่ากล่าวรารักไม่รู้เท่า

เธอบิการันรณทนมกรมาน

หย่าตามมามุ่งหมายให้วายปราน

อันชาติเชื้อหยาบถ้าลาคะหา

เคยหยาบบ้านเมืองมนัสสุกคย

จึงสามารถมานไม่หนีหาย

ถูกจึงว่าน้ำหยาบแต่ผู้เคี้ยว

ทละเมิดแม่คูนหยาบคูนเคี้ยว

ไปทงเทียวหาประเทศเซตนคร

บันเทาทุขนิลโณสโมส

มาสถานมารการไม่นอนใจ ๑

นี้กว่านัยหรือคองแกลมาแก่ ไซ

ทำปราสัยเสียงหวานด้วยมารยา

ชนนิกะโก ไม่เทียวหา

ไม่โกรธทวาคผาคเลียงสเนียงคัง

โชนชววิทย์คองคองเล้าลูกเคี้ยว

แล้วชามเซียงคองคองคองคอง ๑

ยังเข้าหลอกหลวงแม่พุกแก่ ไซ

ขอเชิญไปทงในถ้าให้สรวาน

บิการันรณทนมกรมาน

ไม่ช้านานบิการันรณทนมกรมาน ๑

แม้นโชนชววิทย์คองคองคองคอง

แม้จะว่าโชนคองคองคองคอง

แล้วทักคองคองคองคองคองคองคอง

นัยหรือยังโชนคองคองคองคองคอง

มาพุกเขาเปรี้ยวผู้ใหญ่ทำโพสผล

ทำไว้ไว้ว่ากล่าวให้ยาวความ

